

VEILIG DUURT HET LANGST

Hautain zich voortbewegende petten die spiedend van boven hun snor op zoek zijn naar mogelijk afwijkenden. "U heeft kleine rode oogjes, meneer, u zou drugsgebruiker kunnen zijn. Laat uw broek maar zakken en buig voorover voor een lichamelijk onderzoek. U heeft toch niets te verbergen, meneer?"

"Meer blauw op straat", valt u het ook zo sterk op dat het straatbeeld steeds gekleurd wordt? De klaaggrage kleinburger - die liefst alles en iedereen keihard aangepakt ziet zolang hij het zelf maar niet is - geeft steeds meer geïnformeerden steeds grotere mandaten. Doodstraf, identificatieplichten en astelzoekersdeportatie-kampen, het geeft me een behoorlijk onbehagelijk en onveilig gevoel, eerlijk gezegd.

Het zou het kabinet van de veiligheid worden, maar ik begin er zeer aan te twifelen. De LPF is goed voorzien van lobbyisten met programma's die elk zachttaardig mens een angstig voor gevoel bezorgen. Glijmiddelmannetje van Defensie Herben heeft al met succes de JSF door de Kamer gemanipuleerd. En Jorritsma (VVD) en haar influisteraars staan bij ondertekening van een order die waarschijnlijk het te bezuinigen bedrag met een veelvoud overschrijft, goedgegemutst zij aan zij naast Amerikanen met invasieplannen voor Nederland. De normvervaging heeft hier echt toegeslagen. VVD, CDA en LPF zijn waarschijnlijk ook zeer

"soft on crime". Gedogen is uit, maar ik vermoed zomaar dat het nieuwe kabinet nog wel zijn gedooogsteun zal geven aan autocriminaliteit. "Ze" laten zo'n werkschuwe blower vrij loslopen, maar "ze" pakken wel de kleine hardwerkende belastingbetalende man met zijn melkkoe. Zegt de LPF. Daar moet natuurlijk soepel mee worden omgaan. Ondertussen voel ik me minstens enkele keren per dag zwaar onveilig als ik me weer ongeharnt in het verkeer moet begeven. Buiten wordt namelijk de straat geregeerd door het rondhangende normvervaagde deel van onze samenleving met hun blikken wapenuitrusting op vier wielen. Brrr... Is er morgen niet ergens een stille tocht waar ik heen kan?

DEMONSTREREN VOOR EEN ANDER HIERNUMAALS

Om maar met de deur in huis te vallen, ik hou niet van demonstreren. Hoe groter de demonstratie, hoe meer het bij mij begint te knagen: wat is hier in Bakoeninsnaam het nut van? Veruit de meeste demonstraties zijn saai en horen wat mij betreft thuis in de categorie nutteloze politieke folklore. De voornaamste reden dat ik toch nog wel eens naar een demonstratie ga, is omdat ik verwacht er bekenden uit het land tegen te komen. Gezellig even bijkletsen en wat netwerken terwijl je een 'thematische wandeling' maakt.

Dat ik niet van demonstreren hou, betekent trouwens niet dat ik me niet betrokken voel met de in de demonstratie aangeroerde thematiek. In tegendeel, vaak gaat het bij de demonstraties om onderwerpen die me juist zeer na aan het hart liggen. Maar toch moet ik telkens weer mezelf er van overtuigen naar een demonstratie te gaan. Toch zou het verkeerd zijn te beweren dat iedere demonstratie alleen maar verspilde moeite is, dat zij geen van allen een strategisch doel dienen. De vraag is meer welk en wiens doel ze dienen...

WAAROM DEMONSTREREN?

Demonstreren is een van de meest gangbare manieren waarop grote groepen mensen zich politiek uiten. Demonstraties heb je in alle soorten en maten. Het basis-idee achter de demonstratie is vrij eenvoudig. Men loopt van a naar b, draagt spandoeken en teksten met zich mee en roept wat leuzen. De aanleiding voor een demonstratie is vrijwel altijd defensief. Meestal gaat het om reactie op gevoerd of verwacht politiek beleid.

Een van demo-organisatoren veel gehoorde reden om de straat op te gaan is de wens de bevolking te informeren. Wanneer dat zo is lijkt de keuze voor één centrale - demonstratie nogal slecht doordacht. In Nederland vinden de meeste grote demonstraties plaats in Den Haag en Amsterdam.

Demonstraties maken daar deel uit van het normale straatbeeld. De stadsbewoners zijn dan ook wel wat gewend en kijken heus niet meer op van een langs wandelende meute.

Wanneer het doel van een demonstratie is een zo groot mogelijke groep mensen te informeren zou een demo door een plaats als Tilburg, Haarlem of kleinere plaatsen zijn de meningen immers meestal een stuk conservatiever, is de met de demonstratie uitgedragen progressieve boodschap dus harder nodig en valt het protest bovendien veel meer op. Behalve gericht op het publiek op straat lijken demonstraties zich te richten op de massamedia. Wanneer een demonstratie de krant of TV haalt verhoogt dit de druk op de politiek hun beleid te veranderen, zo is klaarblijkelijk de gedachte. Het is echter de vraag op of je wel op de media moet vertrouwen om een standpunt aan de bevolking over te brengen. Zo goed is de aandacht die men krijgt over het algemeen niet en hoe radicaler de eisen zijn, hoe slechter, of zelfs contraproductiever, over het algemeen de berichtgeving is.

Het idee dat men afhankelijk is van de media is hardnekkig en zit 'm voornamelijk tussen de oren. Er zijn immers een hoop manieren te bedenken waarop direct met het publiek kan worden gecommuniceerd, zonder dat men zich hoeft te

Asfalt (Westerterp), kernenergie (Langendam), wapentuig (Herben), ik voel me bij hen niet in veilige handen. De kleur begint permanent uit mijn gezicht weg te trekken, mijn laatste restjes moed moeten met veiligheidsspelden worden bijeengehouden. Welke belangrijke intellectueel noemde dat ook alweer "Het Rechtse Drama"?

We krijgen trouwens niet alleen een dramatisch rechts kabinet, rechts blijkt ook oververtegenwoordigd in de criminaliteits-statistieken te zijn. Verkeersmisdaad, milieucriminaliteit, fiscale berovingen, geweld tegen partners en kinderen in verziekte relaties (egowraak), bezit van agressieve honden, de gevangenen zitten overvol met rechtse criminelen. Geen wonder dat er meer politie bij moet komen als de samenleving verrechtst.

Mijn angstige voor gevoelens worden dus door de cijfers bevestigd. Het wordt hoog tijd dat de puinhopen van rechts eens keihard worden aangepakt. Zo zou u het toch ook graag gehad willen hebben ...?

Ernst Naber

Gratis
dankzij donaties!

INHOUD DUSNIEUWS 36:

- PEOPLES GLOBAL ACTION
- STRUCTUURLOZE TYRANNIE?
- JELLO SAYS: "(DON'T) DO IT"
- OPENHEID WTO GEËIST
- BENT U NOG POLITIEK CORRECT?
- EUROTOP SEVILLA

Lees verder op pagina 4

DUSNIEUWS WORDT UITGEGEVEN DOOR
ANARCHISTISCH COLLECTIEF EURODUSNIE

HOOFDKANTOOR EURODUSNIE

BOERHAAVELAAN 345, LEIDEN

POSTADRES: POSTBUS 2228

2301 CE LEIDEN

TEL/FAX: 071 5173019

EMAIL: INFO@EURODUSNIE.NL

HOMEPAGE: HTTP://EURODUSNIE.NL

KANTOOR OPEN, DOORDEVEEKS VAN

14.00 - 17.00 UUR

PROJECTEN:

(NB: VOOR DE VAKANTIEPERIODE GELDEN VOOR
DE ED-PROJECTEN IN VIJPLAATS
KOPPENHINKSTEEG ANDERE OPENINGSTIJDEN)

WEGGEFEN WINKEL, HOOGLANDSEKERGRACHT 4,

GEOPEND OP DONDERDAG EN VRIJDAG VAN 14.00 TOT

17.00 UUR EN ZATERDAG VAN 11.00 TOT 17.00 UUR.

TELEFOON: 071 5136955

EETCAFE LAS VEGAS, KOPPENHINKSTEEG 2B EN 2C,

OPEN OP WOENSDAG VAN 18.00 TOT 20.00 UUR

TELEFOON: 071 5136955

HET ZATERDAGGACAFÉ IN LAS VEGAS IS GEOPEND VAN

12.00 TOT 17.00

INFOWINKEL EN VOEDSELCOÖPERATIE TEGENGIF.

GEOPEND OP WOENSDAG VAN 18.00 TOT 20.30 EN

ZATERDAG VAN 14.00 TOT 17.00, KOPPENHINKSTEEG

2C. TELEFOON: 071 5136955

REDACTIE DUSNIEUWS:

POSTBUS 2228

2301 CE LEIDEN

TEL/FAX: (071) 5173019

E-MAIL: INFO@EURODUSNIE.NL

GIRO-NR: 3184679 EURODUSNIE - DUSNIEUWS

POSTBUS 2228, LEIDEN.

O.V.V. DUSNIEUWS

**DEADLINE VOLGENDE DUSNIEUWS: 15 SEPTEMBER
2002**

DRUKKERIJ: MOSTERT & VAN ONDEREN!

LANGERACHT 61, 2312 NW LEIDEN

OPLAGE: 750 STUKS

ABONNEMENTEN: DUSNIEUWS IS EN BLIJFT GRATIS.

VOOR DE PRODUCTIE VAN HET BLAD ZIJN WIJ ECHTER

AFHANKELIJK VAN DONATEURS. WANNEER JE

DUSNIEUWS WILT ONTVANGEN SCHRIJF JE EEN

BRIEFJE OF MAILTJE AAN DE REDACTIE. WANNEER JE

GRATIS ABONNEE WILT WORDEN KUNNEN WE ECHTER

NIET GARANDEREN DAT JE DUSNIEUWS IEDERE KEER

OOK ZULT ONTVANGEN. WIJ DOEN ONZE BEST MAAR

DE POSTBEZORGERS GOOIEN NOG WEL EENS ROET IN

HET ETEN.

(WANNEER JE ZEKER WILT ZIJN DAT JE DUSNIEUWS

ONTVANGT ZUL JE BETALEND ABONNEE MOETEN

WORDEN. STORT HIERVOOR MINSTENS 12 EURO OP DE

DUSNIEUWSREKENING EN VERGEET NIET JE NAAM EN

ADRES TE VERMELDEN).

LAAT IN ALLE GEVALLEN WETEN HOVEEL

EXEMPLAREN JE WIL ONTVANGEN. WIJ HOPEN DAT JE

EXTRA EXEMPLAREN OP OPENBARE PLAATSEN

NEERLEGT. JE KUNT DUSNIEUWS OOK VINDEN IN DE

MEESTE ALTERNATIEVE BOEKWINKELS, EN POLITIEKE

INFORMATIECENTRA. JE KUNT JE TENSLOTTE OOK

OP DE EVENEENS GRATIS DIGITALE VERSIE

ABONNEREN. STUUR ONS HIERVOOR EEN MAILTJE.

DE REDAKTIE HEEFT ALTIJD INTERESSE IN

INGEZONDEN ARTIKELLEN MAAR BEHOUDT ZICH HET

RECHT VOOR DEZE WEL OF NIET TE PLAATSEN.

DUSNIEUWS IS COPYRIGHT VRIJ DUS NEEM OVER WAT

JE WIL.

ALLE ARTIKELLEN IN DUSNIEUWS WORDEN

GESCHREVEN OP PERSOONLIJKE TITEL.

INTERN

Het zijn roerige tijden voor Eurodusnie. Het is af en toe nog best een pittig karwei om vier dagen per week publieke activiteiten te organiseren en wanneer je dan zoals ons op een warme lenteavond geconfronteerd wordt met het knuppelende politiekorps van Leiden en dit publiek en politiek aanhangig wil maken, tegelijk een Europese conferentie organiseert voor honderden anti-kapitalisten én je moet verdedigen tegen de niet aflatende ontruimingsbewegingen van het gemeentelijk brein word je daar soms dus best wel een beetje moe van.

En toen kwamen er een aantal brieven binnen. De Gemeente Leiden heeft blijkaar in een vlaag van voorjaarschoonmaakwoede besloten nog voor het politieke zomerreces een aantal brieven de deur uit te doen. Geen liefdesbrieven maar nieuwe afleveringen in de reeks dreigbrieven die we van ons gemeentebestuur gewend zijn als het om de Vrijplaats Koppenhinksteeg gaat. Allereerst heeft het college van Burgemeester en Wethouders de bezwaren tegen haar eigen bouwplan afgewezen (hoe verrassend). De bezwaren waren volgens de gemeente, 'zover ontvankelijk, ongegrond'. En zo wordt gepoogd om met drie woorden dertig jaar geschiedenis (en een rijke toekomst) te ontkennen. De wethouders van de PvdA, Groen Links en de VVD zijn voor dit besluit verantwoordelijk. Hiermee staat voor de 'zover ontvankelijk, ongegronde', Vrijplaats twee jaar na het indienen van het betwiste bouwplan (eindelijk) de weg open naar de bestuursrechter.

Dat is dan inmiddels de tweede procedure in de zaak 'Koppenhinksteeg' die op het bordje van de bestuursrechter ligt. Ook de weigering van de gemeente om de Vrijplaats een huurovereenkomst aan te bieden wordt a twee jaar juridisch aangevochten.

Ons juridisch team heeft er overigens alle vertrouwen in dat de rechter, in tegenstelling tot de leden van de Commissie voor Beroep en Bezwaarschriften, wel verstand heeft van bestuursrecht en de bouwvergunning over een jaartje wél nietig zal verklaren. Dan heeft de gemeente Leiden inmiddels al weer drie jaar verloren aan het ons dwars zitten. We hebben er zin an, maar we zijn niet blij, want liever hadden we dat het gemeentebestuur in ging op het plan van Stichting Vrijplaats Koppenhinksteeg (SVK) om de Vrijplaats een formele status te geven. Het gerucht gaat dat de SVK inmiddels contact heeft gezocht met een welwillende en kapitaalkrachtige 'stadspartner'. Meer hierover in de volgende Dusnieuws. De enige echte klassieke dreigbrief, en daarmee het derde juridische front waarover de Vrijplaats verdedigd wordt, gaat over de ander half jaar geleden aangeboden 'vervangende huisvesting'. De gemeente bood toen een piepklein kabouterhuisje ter vervanging van Vrijplaats Koppenhinksteeg. We moesten in de dagen weken zoeken voordat we het konden vinden, zo klein is het. Wethouder Hillebrand (Yuppenhuisvesting) bewees met een strak gezicht dat menig notaris en tandarts jaloers op de Vrijplaats zou zijn en zo 'n pand zou ambiëren. Het is het enige bij ons bekende moment dat Hillebrand ooit grappig uit de hoek is gekomen. Afijn de Vrijplaats heeft tot eind juli de tijd om bij te komen van het lachen en op de knieën te vallen van dankbaarheid anders gaat het aanbod voorbij. Hoe groot acht u de kans dat we dit doen?

En toen kwam de politiek. Het was tot een uur of elf 's avonds een prachtige afsluiting van onze lustrumviering. We hebben het hier over het actiefteest tegen het gemeentelijk 'verwijderbeleid' in stadsparken dat er op neer komt dat met name daklozen en jongeren er uit weg worden gejaagd wanneer ze er een biertje durven te drinken.

GLOBAL INFO

NEDERLANDSTALIGE WEBSITE OVER (VERZET TEGEN) NEOLIBERALE GLOBALISERING

Onlangs is een website gestart die informatie geeft over neoliberale globalisering met nadruk op kritiek daarop en verzet daartegen: <http://www.globalinfo.nl/> Er zijn achtergrondartikelen, aankondigingen voor komende (internationale) acties en een overzicht van de berichtgeving daarover in de commerciële media te vinden.

Het is niet de bedoeling dat Globalinfo NL een stortvloed aan informatie levert, maar dat bijdragen centraal staan die zinvol zijn voor de actuele discussies. De achtergrondartikelen zijn grotendeels in de Nederlandse taal geschreven (of daarnaar vertaald) om toegankelijkheid te vergroten en actieve discussie over de inhoud te

Er was een gezellige picknick aan de gang. Stadspark de Burcht was even terugveroverd op de gemeentelijke controlezucht. En toen kwam dus de politiek. Zoals wel vaker bleek er met de opgefokte dienders niet te communiceren. Men moest en zou laten zien wie er de baas was. Enkele mensen werden geslagen, er werd geduwd, aan haren getrokken en geschopt (door de politiek wel te verstaan). Er waren die avond (gelukkig) heel wat getuigen in de buurt, want het terras van sociëteit de Burcht zat nog vol. Dat bleek later maar goed ook want de politiek heeft mede daarom van de politiek een flinke 'douw' gekregen. Behalve de VVD, D66 en Leefbaar Leiden sprak iedereen zich kritisch uit over het politioptreden. De politiek heeft nu de opdracht gekregen in de toekomst eerst contact op te nemen met de Burgemeester wanneer men verwacht de knuppel denkt te moeten hanteren. We betwijfelen overigens of dit helpt, aangezien de Burgemeester in een door hem opgesteld rapport de politiek steunde - hetgeen hij later overigens onder druk van de gemeenteraad grotendeels moest terugnemen. Eurodusnie advocaat Ineke van den Brûle heeft de Officier van Justitie inmiddels verzocht de fanatiekst knuppelende agent te vervolgen wegens mishandeling. Verder wordt er nog een klacht gedeponeerd bij de Nationale Ombudsman.

En toen kwam de Peoples Global Action conferentie wel heel erg dichtbij. Omdat er verderop in Dusnieuws wordt ingegaan op wat JJ kunt doen voor en tijdens de conferentie zullen we ons hier beperken tot een korte bespiegeling van wat zich zoal achter de schermen afspeelt.

Zo heeft de PGA/Eurodusnie werkgroep inmiddels het college gevraagd om het oude Pernix-Korfbal terrein (gemeentelijk eigendom) te mogen inrichten als conferentie camping. Dit terrein ligt op 10-15 minuten lopen van alle conferentie-locaties en heeft de noodzakelijke sanitaire voorzieningen zoals douches en toiletten.

Wethouder Pechtold die voor het terrein verantwoordelijk is heeft trouwens nog wat goed te maken bij het Leidse actievoeren want door zijn toedoen werden in 1999 een drietal panden aan de Aalmarkt ontruimd waarbij enkele mensen slachtoffer werden van bijzonder gewelddadig politioptreden (heeeeeeejjjjjj), waar kennen we dat toch van? De panden waren immers volgens een eerder door de krakers en wethouder gesloten overeenkomst in gebruik genomen.

De rechter heeft in deze zaak trouwens vorig jaar alle actievoerders (vanwege het gewelddadige politioptreden!) vrijgesproken, volgens de advocate van de krakers een uniek vonnis... Deze zomer doet de Nationale Ombudsman nog uitspraak over de (on-?) rechtmatigheid van de ontruiming. Inderdaad we zijn dan al weer drie jaar verder.... Maar goed van deze Pechtold verwachten we deze keer een beetje medewerking in plaats van tegenwerking.

Verder gaat eigenlijk alles (ook) prima. We krijgen een hoop hulp van mensen en organisaties uit het land (waarvoor dank). We weten nog steeds niet hoeveel mensen we moeten verwachten. Zullen het er net als de vorige Europese PGA conferentie 250 worden of worden het er deze keer 400, of 500. We weten het nog niet.

En toen was er vakantie. Nou ja niet dus want we hebben het erg druk. Wel gaan de meeste projecten er een maandje tussenuit zodat mensen op vakantie kunnen gaan en er door anderen een beetje geklust kan worden. Het woensdag eetcafé blijft waarschijnlijk open. Voor de overige projecten gaat de vakantie in op zaterdag 13 juli en duurt ze tot half augustus maar het kan zijn dat de komende week, wanneer deze Dusnieuws ter perse is, daar nog verandering in komt.

En toen was Intern 36 voorbij...

stimuleren. Voor mensen die dat niet kunnen lezen zijn er Engelstalige korte samenvattingen of vertalingen naar eventuele vertalingen.

Er is een voorkeur voor artikelen die uitgaan van het belang van pluriforme, decentrale netwerken van actiegroepen (in tegenstelling tot (te) hiërarchische, centraal geleide en dogmatische organisatievormen). Bijdragen, suggesties en kritiek worden op prijs gesteld. Insturen daarvan kan na inschrijving als 'gebruiker' via de website. Ook kan zo aangemeld worden voor de wekelijkse 'update' per email.

Voor meer informatie: Kees Hudig (XminY) 020-6279661

NIEMAND IS ILLEGAAL

INTERNATIONAAL NOBORDER KAMP IN STRAATSBURG

In 1998 sloeg de Duitse antiracisme campagne "Kein mensch is illegal" haar kampementen op langs de grens tussen Duitsland, Polen en Tsjechië. In dit noborder kamp streken zo'n 500 activisten, radiomakers, fotografen, filmmakers en kunstenaars neer om middels directe acties en communicatieguerilla de grenspolitie dwars te zitten bij haar jacht op 'illegalen' en de lokale bevolking te informeren en aan het denken zetten over het restrictieve vluchtelingenbeleid. Sindsdien zijn de noborder kampen een jaarlijks terugkerend fenomeen langs de Duits-Pools-Tsjechische grens.

Lokale autoriteiten zijn hier uiteraard niet onverdeeld gelukkig mee en voeren de weken daarvoor ware hetzecampagnes om de bewoners van de stad waar het actiekamp plaats zal vinden tegen de actievoerders op te zetten.

Maar ook de gekozen combinatie van 'irriteren en informeren' leidt volgens media-activist Henk-Jan van het Amsterdamse Autonoom Centrum niet altijd tot grote populariteit bij de lokale bevolking. "Veel acties in deze Duitse noborder kampen zijn bijvoorbeeld gericht tegen de Bundesgrenzschutz (BGS, de Duitse marchaussee). Tegelijkertijd is dit een van de belangrijkste werkgevers in de regio. Daarom wordt het je niet in dank afgenomen als je de stad volplakt met stickers 'BGS, beter dan de Stasi, dankzij uw hulp'. Vooral niet als je die op auto's plakt. Ook vindt men het niet prettig als je de plaatselijke kerk volkalkt met antiracistische leuzen..."

VLIEGVELD

Niettemin zijn de noborder kampen een succesvolle actiemethode. Ze maken een hoop discussie los en kunnen ook op sympathie rekenen van dat deel van de bevolking dat minder te spreken is over het restrictieve vluchtelingenbeleid.

De laatste jaren worden ook buiten Duitsland no border kampen gehouden. Vorig jaar zomer onder andere in Spanje. Langs de Spaanse grens vinden veel vluchtelingen uit Afrika de dood tijdens hun tocht over de straat van Gibraltar. Ook in Slovenië aan de grens met Kroatië en Hongarije en in Polen aan de grens met de Oekraïne waren vorig jaar een grenskampen. Wanneer Polen toetreedt tot de Europese Unie zal deze grens versterkt dienen te worden. Nu al wordt er in Europa bezorgd gesproken over het feit dat Polen er niet in slaagt om elke tien kilometer een grenspost te plaatsen. De Europese ondersteuning aan Polen bestaat voor een groot deel uit financiële hulp en middelen om de toekomstige Europese buitengrens beter te kunnen controleren, cq dicht te spijkeren.

In Duitsland werd vorig jaar Frankfurt vereerd met een noborder kamp. Deze stad herbergt een vliegveld dat geldt als het grootste deportatiecentrum van vluchtelingen uit Europa. Bovendien ligt er bij de luchthaven een detentiecentrum voor migranten. Dankzij de

politie was het vliegveld gedurende de actieweek hermetisch afgesloten en kon je alleen op vertoon van een vliegticket het vliegveld betreden. "Mensen die gewend zijn overal heen te reizen werden nu opeens geconfronteerd met controle

maatregelen", zegt Henk-Jan. "Hierdoor werden ze er op gewezen dat de 'open' binnengrenzen voor heel veel mensen helemaal niet zo transparant zijn. Men reageerde heel geïrriteerd. Hun vrijheid om te gaan en staan waar ze willen werd ineens aangetast."

SCHENGEN

In Europa is de aandacht dit jaar vooral gericht op het internationale noborder kamp in Straatsburg dat daar van 19 tot 28 juli zal plaatsvinden. In deze Franse stad is het Schengen informatie Systeem (SIS) gehuisvest. Deze database met persoonsgegevens is vooral gericht op het registreren van migranten. Het SIS kan direct door de politie en andere opsporingsambtenaren worden geraadpleegd om te kijken of een persoon wordt gezocht, illegaal is, op de lijst staat om te worden uitgezet, et cetera.

Behalve als actiekamp dienen de noborder kampen ook als jaarlijkse bijeenkomst van allerlei anti-autoritaire en anti-racistische groepen. Een belangrijke vraag die ook onlangs tijdens een voorbereidende bijeenkomst in Straatsburg weer naar boven kwam, is hoe je kunt samenwerken met zelforganisaties van vluchtelingen. De noborder kampen worden vooral bezocht door witte mensen terwijl samenwerking met migrantenorganisaties wel het doel is.

"De noborder kampen keren zich niet alleen tegen racisme, maar ook tegen het kapitalisme, patriarchaat, hiërarchie en zijn gebaseerd op het principe van directe democratie", zegt Henk-Jan die onlangs in Straatsburg was. "Migrantorganisaties onderschrijven niet zonder meer ook deze principes. Je kunt je afvragen of je daar voortdurend een probleem van moet maken. Misschien moet je eerst leren samenwerken zodat je dan vervolgens al deze thema's kan bespreken. Daarbij moet je jezelf ook een spiegel voorhouden omdat ook in linksradicale kringen informele hiërarchieën bestaan en feministische ideeën vaak vooral met de mond worden beleden. Zo'n kamp is daarom juist een plek om over dergelijke controversiële zaken van gedachte te wisselen."

Bij de voorbereidingen van het noborder kamp in Straatsburg is in ieder geval de Mouvement des Immigrés de Banlieue (MIB) nauw betrokken. Deze basisorganisatie van migranten uit de voorsteden (banlieue) van de grote Franse steden is al jaren zeer actief en beschikt over een goede structuur. Zij wil het actiekamp aangrijpen om de racistische politiek van de Franse overheid op de agenda te zetten. In Frankrijk komen bijvoorbeeld veel migranten door politiegeweld om het leven.

BLAUWBOEK

In Nederland zijn de noborder kampen nog niet aangeslagen en staat ook de strijd tegen uitzettingen al een tijd op een laag pitje. Henk-Jan is zelf verbonden aan het Autonoom Centrum in Amsterdam dat met succes campagne heeft gevoerd tegen uitzettingen door Martin Air. Daarna is een campagne gestart tegen KLM als uitzettingsagent en tegelijk geprobeerd een

discussie te starten over een ander kijk op migratie. Op dit moment wordt gewerkt aan een

'blauwboek' over de individuele uitzettingen met KLM en de groepsuitzettingen met charters. "Zo'n blauwboek heeft vooral zin als je daaromheen ook andere acties voert", zegt Henk-Jan. "Je moet campagnes lang doorzetten als je iets wil bereiken, maar wij hebben het idee dat we alles wel zo'n beetje hebben geprobeerd de afgelopen jaren." Op dit moment probeert Henk-Jan groepen in

Vluchtelingen in de vluchtelingengevangenis in Hoorn

Nederland enthousiast te maken om in Straatsburg iets te doen. "Het heeft in onze ogen geen zin om alleen een bus te regelen voor mensen die er heen willen. We zijn geen actietoerisme reisbureau. Mensen moeten er heen gaan om iets te doen. Uit de Duitse grenskampen is gebleken dat als mensen samen iets doen tijdens zo'n kamp zij dit ook mee naar huis nemen. Hierdoor zou er ook in Nederland weer iets kunnen groeien rond deze problematiek."

Volgens Henk-Jan werkt iedereen in Nederland nu teveel op z'n eigen eilandje. "Het zou goed zijn de koppen bij elkaar te steken. De voorbereiding voor Straatsburg zou daar bij kunnen helpen. We moeten vooral kijken waar we wel met elkaar kunnen samenwerken, zonder elkaar gelijk te verketteren omdat we het niet over alles eens zijn."

Het noborder kamp in Straatsburg zal wat dat betreft volgens Henk-Jan ook een test zijn. "Een groep uit de ecologische beweging wil bijvoorbeeld per se composttoiletten op het kamp. Andere zien dat helemaal niet zitten omdat ze vrezen dat dit enorm gaat stinken. Tegelijkertijd hebben de milieu-activisten weer veel kritiek op de computer activisten van d.sec.info die vanuit cyberspace het SIS wil aanvallen, omdat zij zoveel computers gebruiken die stroom en grondstoffen vreten. In die zin zijn noborder kampen ook een oefening in samenleven."

Freek Kallenberg (samenvatting van eerder in Ravage verschenen artikel); Meer info: www.noborder.org

<<< Vervolg van blz. 1, "Demonstreren voor een ander Hiernumaals" >>>

VOOR WIE DEMONSTREREN

Behalve de zoektocht naar aandacht van het grote publiek met of zonder hulp van de media - is er nog een andere belangrijke reden waarom mensen demonstreren. Veel mensen voelen de behoefte politici te informeren over hun onvrede met het door hun gevoerde beleid en hun te bewegen het beleid te veranderen. Vandaar dat vanuit de meeste demonstraties in het Haagse plaatsvinden. Jaarlijks trekken tienduizenden langs het Binnenhof. "Als we maar met genoeg mensen lopen dan moeten ze wel luisteren" hoor je de demonstranten denken. Soms wordt er aan het eind van de demo een

Black Block bij weer een succesvolle actie?

petitie aangeboden aan kamerleden die speciaal daarvoor even van onder hun stulp kruipen. Of er wordt iets (anders) mediagenieks gedaan zoals het aanheffen van een proteststief of het oplaten van talloze ballonnen. Wanneer de demonstratie een leuk beeld of geluidsfragment bevat vergroot dit de kans dat 't in de media wordt opgepikt.

De realiteit leert ons dat demonstraties maar hoogstzelden beleid beïnvloeden, laat staan veranderen. Politieke besluiten zijn immers dikwijls het resultaat van tussen politieke partijen moeizaam bereikte compromissen of regelrechte koehandel. Politic staan bepaald niet te springen moeizaam bereikte akkoorden weer open te breken. Daarnaast dient het gevoerde beleid uiteindelijk altijd de belangen van de staat en het kapitaal en zijn de beleids marges erg smal. Weliswaar bestaat er zoiets als 'sociaal beleid' maar dat betreft in feite net veel meer dan de moderne verschijningsvorm van het aloude 'brood en spelen'. Het gaat er bij sociaal beleid toch voornamelijk om de bevolking er van te weerhouden in opstand te komen tegen de onder het kapitalisme legaal gemaakte uitbuiting en onderdrukking. Dat de uitbuiting en onderdrukking zich vandaag de dag vooral manifesteert in het verarmde Zuiden, terwijl de massa in het Noorden in relatieve luxe leeft onderstreept slechts de mondiale context waarbinnen de kapitalistische processen zich afspelen.

Toch zou het verkeerd zijn te denken dat iedere demonstratie alleen maar verspilde moeite is, dat zij geen van allen strategisch doel dienen. De vraag is meer welk en wiens doel ze dienen...

Primair dient het recht op demonstreren, hetgeen in de wet is vastgelegd, om de gevestigde orde te dienen. Net als verkiezingen, veel inspraakprocedures en overlegorganen dienen demonstraties allereerst om onvrede te kanaliseren. Wanneer er vanuit demonstraties een bedreiging van de heersende orde uit zou kunnen gaan zouden ze wel verboden zijn. Het Nederlandse poldermodel wordt gekenmerkt door een extreme wirwar van overlegorganen die staat, werkgevers en maatschappelijke organisaties (zoals vakbonden, Milieubeweging en consumentenorganisaties) eendrachtig samenwerken. Veel van de grote demonstraties die ieder jaar plaatsvinden dienen om de positie van de

maatschappelijke partijen aan de onderhandelings-tafel te legitimeren en te versterken. De gedachte dat de staat en het kapitalisme van binnen uit te hervormen zijn, verliest echter in rap tempo aan geloofwaardigheid en aanhang. De feiten wijzen immers het omgekeerde uit, namelijk dat het kanaliseren van onvrede en verzet niet heeft kunnen voorkomen dat de kloof tussen arm en rijk enorm gegroeid is. Het overlegkapitalisme steunen met demonstraties is dan ook door velen onzinnig verklaard. Het aanvallen ervan is daarentegen des te logischer geworden.

Een kleine, vrij actieve en vooral storende promotor van het verschijnsel 'demonstreren' zijn de autoritaire linkse splintergroeperingen. En dat is niet zo vreemd. De nazaten van Marx koesteren dromen van een proletariaat dat verenigd achter de vlag van liefst hun partij naar het Binnenhof optrekt, de kapitalistische elite zal weggagen en een volksregering zal installeren (natuurlijk onder hun bezielende leiding). Demonstraties zijn de belichaming van hun streven en verlangen naar een verenigd proletariaat en het veroveren van de staatsmacht. Demonstraties vormen voor hen bovendien een uitgelezen kans nieuw mensen te rekruteren en bieden hun de gelegenheid hun kandidatuur voor het leiderschap van de beweging te etaleren.

DEMONSTREREN VOOR EEN ANDER HIERNUMAALS

Toch zijn er omstandigheden te bedenken waarin een demonstratie ook voor anti-autoritaire bewegingen nuttig kan zijn, met name wanneer een demonstratie deel uit maakt van een bredere strategie waarin ook een directe actie component zit.

Zo kunnen demonstraties een beschermende omgeving bieden waarvan uit 'directe actie' wordt ondernomen, de actievorm waarin direct wordt ingebroken op kwalijke (vaak) politiek-economische processen. Daarbij kun je denken aan de strategie van het 'Black Block'. Hun strategie van 'kapitaalvernietiging' (vernietigen van onder meer banken) en 'onteigenen' (plunderen) is in anti-autoritaire kringen overigens niet onomstreden.

Een groot deel van de anti-autoriare beweging, het verschild van land tot land en van persoon tot persoon, wijst geweld tegen goederen net zo resoluut van de hand als geweld tegen personen, om inhoudelijk en/of strategische redenen. Dit neemt echter niet weg dat het Black Block in zekere mate succesvol is geweest, tot het moment dat duidelijk werd dat politieprovocateurs en extreem rechts de anonimiteit van de demonstraties gebruikten om deze van binnenuit te manipuleren.

Ook komt het voor dat een demonstratie eindigt met een bezetting van een gebouw of in een blokkade. De demonstratie is dan het vervoermiddel naar de directe actie en maakt ook dan deel uit van een strategie 'te ontregelen', de bekritiseerde orde te verstoren door in te breken op (vaak) politiek-economische processen.

Demonstraties zijn ook effectief gebleken wanneer ze verrassen wat betreft vorm en inhoud. De andersglobaliseringsbeweging is daar een mooi voorbeeld van. De protesten van deze beweging waren enige tijd uitermate succesvol. Het internationale en diverse karakter van de protesten, alsmede de toen nog (maar) weinig gehoorde kritiek op 'vrijhandel' wisten de wereld te verrassen. Aan die situatie is inmiddels een einde gekomen en zijn de protesten, hoe massaal ze soms ook zijn, onderdeel van het top-programma geworden. De politieke impact en effectiviteit is dan ook ongeveerd tot nul gereduceerd. De (wereld)-leiders hebben de kritiek aangehoord en deze geneutraliseerd door er zo'n kwinkslag aan te geven dat deze uiteindelijk haar eigen (onveranderde) agenda versterkt, daarbij dikwijls geholpen door

kritiekarme en volgzaam massamedia. Het is dus zaak te blijven verrassen en op ongrijpbaar te blijven voor de politiek en de aan spektakel verslaafde media.

Een laatste punt dat niet onvermeld mag blijven is de mate waarop demonstraties bijdragen tot een gevoel van eenheid in de beweging. Juist in een wereld die is ingericht opdat mensen elkaars concurrenten, of tenminste elkaars onbekenden zijn en waar inheligheid en winstbejag gezien worden als belangrijke voorwaarden voor maatschappelijk succes is het een verademing af en toe omringd te zijn door een massa mensen die, net als jij, een andere wereld nastreven.

Zo hadden de afgelopen internationale mobilisaties voor protesten tegen de kapitalistische instituten haast iets religieus, de viering van een droom, een verlangen naar een andere wereld, het 'hiernumaals'. Bussen vol meestal jonge activisten reisden van heinde en verre naar de moderne bedevaartsoorden zoals Seattle, Praag en Genua. Pas toen het nieuwe er af was, de demonstraties voorspelbaar werden, staatsrepressie effectiever werd en de verschillen tussen de politieke stromingen op de voorgrond kwamen, nam de magie van het tophoppen af.

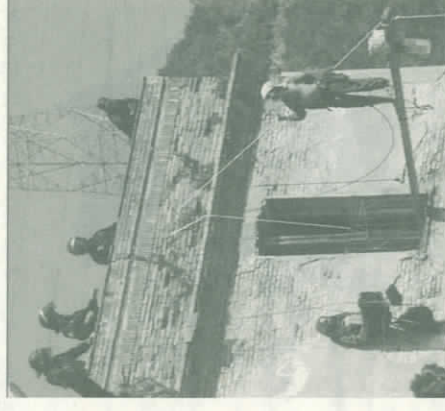
'DIRECTE ACTIE VÓÓR'

De deelname aan of organisatie van een demonstratie mag al met al geen vanzelfsprekendheid zijn.

Anti-autoritair pleiten voor (vormen van) basisdemocratie waarin autonomie, (horizontale) zelforganisatie, solidariteit en samenwerking centrale begrippen zijn. En omdat doel en middelen voor hen dezelfde zijn kiest men doorgaans voor de directe actie. Directe actie is echter geen garantie voor succes en effectiviteit. Ook bij directe actie is het van belang duidelijke doelen te stellen. Doelen die liefst een duurzaam resultaat behelzen en verder gaan dan het organiseren van het 'actiemoment' an sich. M.a.w. directe actie waar je iets substantieels aan overhoudt, iets wat de bestaande anti-autoritaire structuren versterkt of juist nieuwe gewenste structuren creëert.

Daarvoor is niet alleen 'directe actie tégen' maar ook 'directe actie vóór' belangrijk. Verzet is immers pas effectief en duurzaam wanneer er behalve het ingrijpen in kwalijke kapitalistische processen gelijktijdig wordt gebouwd aan de opbouw van parallelle maatschappij structuren die een organisatorisch kader geven waarbinnen ideeën voor- en hun verlangens naar, een andere samenleving praktisch kan worden vormgeven. De praktijk van de 'directe actie vóór' komt tot uiting in de door anti-autoritair opgezette autonome zelforganisaties zoals actiegroepen, collectieven en bedrijven. Het is deze mentaliteit van 'alle dagen revolutie' waaruit de wereld hoop kan putten.

Marco

Sukcesvol verzet, eerder dit jaar, tegen de ontruiming van het Barcalonees gekraakt sociaal centrum Can Masdeu

DE TIRANNIE VAN DE STRUCTUURLOOSHEID

Onderstaand artikel is geschreven door Jo Freeman en vertaald en bewerkt door Marco. Het betreft een scherpe kritiek op afkeer van formele organisatiestructuren die bij veel activisten heerst. Het pamflet werd voor het eerst verspreid in 1970, door de women's liberation movement (WS), en is tot op de dag van vandaag inspiratie en discussiestof voor basisdemocratische samenwerkingsverbanden wereldwijd.

In de jaren dat de vrouwenbeweging een sterke ontwikkeling doormaakte, werd veel nadruk gelegd op het leiderloze karakter en ongestructureerde groepen als belangrijkste krachten achter de beweging. De belangrijkste redenen voor deze nadruk ligt in de afkeer van de overgestructureerdheid van de maatschappij waarin we leven, de controle die deze andere mensen over ons leven geeft en het vervelende elitarisme van linkse en soortgelijke groepen die zogenaamd samen met ons de overgestructureerdheid zouden bevechten.

Het idee achter de structuurloosheid is echter doorgeslagen van een gezonde tegenhanger van overgestructureerdheid naar een overdreven ver doorgevoerd dogma. Zolang het binnen de 'structuurloze groepen' gaat om bewustmaking en het stimuleren van een informele participatie in discussies was de structuurloosheid geen probleem. Wanneer de 'structuurloze groepen' verder dan informeel discussiëren willen gaan en iets specifiek willen gaan doen, komt het echter dikwijls tot problemen. In de vrouwenbeweging waarvan ik deel uit maak hebben vrouwen het idee van 'structuurloosheid' aanvaard zonder te beseffen dat dit ook z'n beperking heeft. Wanneer men deze wel ontdekte, verzuimde men de groepstructuur aan te passen omdat men er van uitging dat al het andere dan 'structuurloosheid' gelijk stond aan onderdrukkend.

Wanneer een beweging of groep echter verder wil komen dan haar begin stadia, wanneer zij wil groeien, is het echter onomkoopbaar dat ze korte metten maakt met de vooroordelen die leven ten aanzien van organisatie en structuur. Er is niets slechts aan beiden. Ze kunnen en worden vaak misbruikt, maar wanneer wij ze daarom zouden afwijzen, zouden we onszelf de middelen uit handen nemen om ons verder te ontwikkelen. Allereerst moeten we begrijpen waarom structuurloosheid niet werkt.

FORMELE EN INFORMELE STRUCTUREN

In tegenstelling tot wat we misschien zouden willen geloven, is er niet zoiets als een structuurloze groep. Iedere groep mensen, voor welk doel en tijd ze ook bij elkaar mogen zijn, zal uiteindelijk een structuur krijgen. Soms is de structuur flexibel of wisselt ze regelmatig. Taken, macht en middelen kunnen evenredig of niet verdeeld worden, maar uiteindelijk zal er een structuur ontstaan, of mensen daar nu op zitten te wachten

of op uit zijn, of niet. Het eenvoudige gegeven dat mensen verschillende talenten, mogelijkheden, standpunten en achtergrond hebben maakt dit onvermijdelijk.

Dit betekent dat het streven naar een structuurloze groep net zo onrealistisch is als het streven naar objectieve media, waardenvrije wetenschap en een vrije markt. Het idee van een structuurloze groep is niet meer dan een rookgordijn dat de hegemonie van de sterkeren en gelukkingen over de anderen moet verbergen. Die hegemonie kan eenvoudig worden gevestigd omdat het idee van structuurloosheid alleen de vorming van formele hiërarchieën voorkomt en niet die van informele. De regels waarmee beslissingen worden genomen zijn enkel bij een paar mensen bekend. Alleen diegene die macht over anderen gebruiken zijn daar bewust van, zolang de structuur van de groep informeel is. Zij die de regels niet kennen en niet zijn ingewijd in de informele besluitvormingsprocessen, begrijpen niet wat zich waarom afspeelt of verkeren in een haast paranoid staat dat zich allerlei dingen om zich heen afspelen waarop zij geen vat kunnen krijgen.

Wanneer een groep haar leden de gelegenheid wil geven volwaardig deel te nemen aan haar activiteiten, moet de organisatiestructuur duidelijk zijn en niet onduidelijk. De besluitvormingsprocedures moeten voor iedereen open en toegankelijk zijn en dat is alleen maar mogelijk wanneer ze geformaliseerd zijn. Dat wil overigens niet zeggen dat het formaliseren van structuren betekent dat er dan geen informele structuren meer zijn, maar het maakt ze wel minder belangrijk en het geeft mensen middelen in handen eventueel de informele structuren aan te vallen.

Structuurloosheid in een groep is onmogelijk. We kunnen niet beslissen of we wel of niet een structuur in een groep hebben, wel of we een formele structuur hebben. Daarom zullen we in het vervolg van deze tekst over structuurloze groepen spreken *niet* omdat ze geen structuur hebben maar omdat ze geen formele structuur *willen* hebben. Gestructureerde groepen hebben dat wel. Een gestructureerde groep heeft opzettelijk een formele structuur gekozen maar kan daarnaast ook een informele structuur hebben. Een ongestructureerde groep heeft altijd, een verborgen, informele structuur. Het is het verborgen, informele karakter van de structuur dat aan de basis staat van de vorming van elites.

HET KARAKTER VAN EEN ELITE

Het beeld dat mensen van elites hebben, klopt vaak niet. Vaak wijst men naar individuen, naar persoonlijke eigenschappen en activiteiten van specifieke individuen. Ten onrechte, want een individu kan nooit een elite zijn. Een elite betreft altijd een groep.

Om precies te zijn is een elite een groep mensen die macht uitoefent over een grotere groep mensen waarvan zij deel uitmaakt, meestal zonder daarover verantwoording tegenover die groep af te leggen en vaak zonder dat de groep er vanaf weet. Iemand is elitair wanneer hij/zij deel uit maakt van of het bestaan steunt van een elite. Of de persoon in kwestie een bekend of onbekend persoon is, maakt in dit verband niet uit. Bekendheid staat niet gelijk aan elitair zijn. De meest brutale elites bestaan uit mensen die helemaal niet bekend zijn bij het grote publiek. Slimme elitairen zijn bijdehand genoeg om niet bekend te raken. Wanneer zij immers te veel opvallen, zou hun elitarisme spoedig beginnen op te vallen.

Hoewel elites informeel zijn, zijn ze niet onzichtbaar. In een bijeenkomst van een kleine groep voldoet een scherp oog en luisterend oor om te ontdekken wie wie beïnvloedt. Leden van een vriendengroep zullen elkaar bijvoorbeeld vaak aanvullen, steunen en weinig tegenspreken of in de rede vallen. Naar degene die niet in het vriendengroepje zitten, wordt daarentegen slechter geluisterd of zij worden niet serieus genomen. Zij zijn dan ook niet echt nodig voor het besluit-

vormingsproces, maar het is aan de andere kant natuurlijk wel belangrijk dat de relatie met de niet-vrienden goed blijft. Natuurlijk ligt het minder zwart wit dan hier geschetst. Er zijn nuances en ook

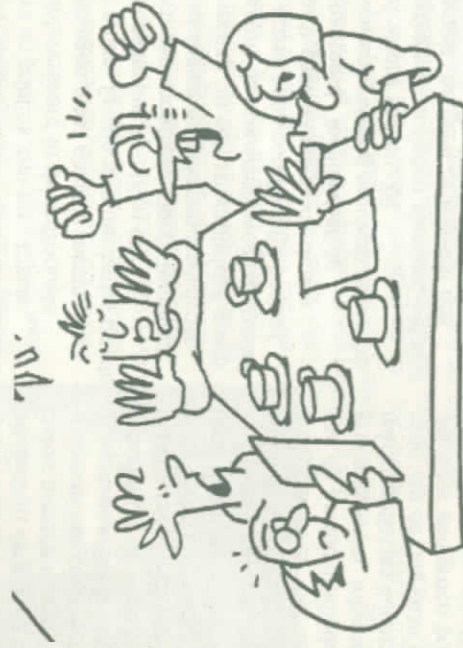
communicatiepatronen die buiten de hierboven geschetste vallen. Toch mogen we het bovenstaande niet onderschatten. Over het algemeen is het duidelijk met wie je vooraf moet praten om besluiten een grotere kans van slagen te geven, men weet wie veel invloed op de gang van zaken heeft.

Elites zijn vrijwel nooit samenzweringen. Het gebeurt zelden dat een kleine groep mensen bewust samenwerkt om een grotere groep te dwingen hun agenda te volgen. Elites zijn meestal niets meer dan een groep vrienden en vriendinnen die samen

aan een politieke groep deelnemen. Hun vriendschap zou waarschijnlijk ook zonder deelname aan de politieke groep blijven bestaan. Juist dit gegeven maakt het vaak moeilijk de macht van elites te breken.

De vriendengroepen functioneren als een netwerk voor communicatie buiten de structuren die door de groep zijn opgezet. Als er door de groep helemaal geen communicatiestructuur is opgezet zijn ze zelfs het enige netwerk voor communicatie. Omdat de leden van de vriendengroep meestal elkaars meningen, normen en waarden grotendeels delen en omdat zij elkaar raadplegen over gemeenschappelijke besluiten, hebben zij al snel meer macht in de groep dan zij die geen deel uit maken van de vriendengroep.

Sommige groepen hebben, afhankelijk van hun grootte, meer dan één van deze informele netwerken. Soms overlappen ze elkaar. Wanneer er maar één zo'n netwerk is binnen een ongestructureerde groep, vormt het een elite - of men dat nu wilt of niet. Wanneer er maar één zo'n netwerk is binnen een gestructureerde groep kan het een elite vormen, maar het hoeft niet. Dit hangt dan hoofdzakelijk af van de samenstelling, het karakter en de formele structuur van de groep. Wanneer er binnen een ongestructureerde groep twee of meerdere van deze vriendennetwerken zijn kunnen ze verschillende fracties gaan vormen, of één verlaat de groep waardoor de overgebleven elite zal vormen. In een gestructureerde groep zal er

VERGADERING

bij twee of meerdere groepen dikwijls om de formele macht worden gestreden. Meestal valt deze situatie te prefereren. Immers, de overige leden van de groep zijn dan in een situatie dat zij kunnen bemiddelen tussen de verschillende partijen en zij voorwaarden kunnen stellen aan het verlenen van hun tijdelijke steun voor de ene partij of andere.

Dit alles betekent overigens niet dat informele structuren altijd slecht zijn, wel dat ze onvermijdelijk zijn. Alle samenwerkingsverbanden, gestructureerd of ongestructureerd, creëren informele structuren op basis

van de communicatiepatronen die bestaan tussen haar leden. Zulke informele structuren kunnen nuttig zijn - echter ongestructureerde groepen zullen er door overheerst worden. Wanneer vervolgens de informele elites worden ontkend met de mythe van 'structuurloosheid', zal de grenzeloze macht bezitten.

Dit kan vervelende consequenties hebben waarvan we ons bewust moeten zijn. Zo kan het leiden tot een situatie dat er niet naar mensen wordt geluisterd om wat ze te zeggen hebben, maar omdat ze al dan niet deel uit maken van een informele structuur. Daarnaast hebben informele structuren geen tastbare

positie en verantwoordelijkheid binnen een groep. Hun macht is hun niet door de groep gegeven en kan hen dus ook niet worden afgenomen door de groep. Dit betekent overigens niet dat informele structuren altijd onverantwoordelijk zijn. Zij die belang hebben bij de instandhouding van informele structuren, zullen normaal gesproken verantwoordelijk met hun positie omgaan om zo de groep bij elkaar te houden. De groep is echter nooit in staat deze verantwoordelijkheid af te dwingen en blijft afhankelijk van de belangen van de elite.

HET STERSYSTEEM

Structuurloosheid heeft geleid tot het 'stersysteem'. We leven in een maatschappij waarin verwacht wordt dat politieke groepen over allerlei onderwerpen een mening hebben en deze communiceren naar het publiek. Pers en publiek zijn niet zozeer geïnteresseerd in de individuele meningen maar naar de mening van de groep. Er zijn drie methodes om de groeps mening te pijken en

verteenwoordigen: door stemming, raadpleging en gekozen woordvoerderschap. In een structuurloze groep, waaruit de vrouwenbeweging waarin ik actief ben voornamelijk bestaat, wordt geen van deze methodes gehanteerd. Toch brengt de vrouwenbeweging vrouwen voort die het woord voeren. Zij vertegenwoordigen niemand behalve zichzelf, hetgeen ze meestal ook zeggen. Bij gebrek aan gekozen woordvoerders of duidelijke besluitvormingsprocessen, kan de pers aan ieder willekeurig persoon vragen wat de mening van "de"

vrouwenbeweging is over een bepaald onderwerp. Deze vrouwen ontpoppen zich gaandeweg als ongekozen woordvoerders.

POLITIEKE IMPOTENTIE

Ongestructureerde groepen zijn misschien wel goed gebleken in het aan de praat krijgen van mensen maar ze zijn niet erg goed in concrete dingen gedaan krijgen. Tenzij de groepen hun organisatiemodus aanpassen, blijven ze vaak ploeteren totdat mensen er genoeg van hebben

dat ze in praten blijven hangen en eindelijk eens wat willen gaan doen. Ongestructureerde groepen genereren veel emoties maar weinig resultaten en daarmee zijn ze zelf hun grootste slachtoffers.

Sommige groepen hebben zichzelf omgevormd tot lokale actieprojecten. Er zijn weinig mensen in betrokken en ze werken op een kleine schaal, waaraan ze door hun organisatiewijze ook aan zijn geketend. Om goed te kunnen blijven functioneren blijven ze beperkt tot de oorspronkelijke kleine groep vrienden en vriendinnen. Dit maakt het voor veel mensen onmogelijk om betrokken te raken.

Ook zij die minder uit zijn op 'gezelligheid', zullen moeite hebben aansluiting te vinden. Zo lang vriendschapsbanden zo'n centrale plaats in groepen innemen zal elitarisme aan de orde van de dag zijn.

Voor die groepen die niet een lokaal project vinden om mee aan de slag te gaan, wordt het bij elkaar blijven het doel. Wanneer een groep geen specifieke taak heeft (en ook bewustzijn vergroten is zo'n taak) zullen mensen hun energie gaan steken in het controleren van hun groepsleden. Dit is lang niet altijd geboren uit de wens om anderen te manipuleren. Men weet eenvoudigweg niets constructievers te doen met haar talenten.

Talentvolle mensen spenderen zo hun tijd met het controleren van hun groepsleden en met het bekritisieren van de persoonlijkheden van hun groepsleden. Interne conflicten en machtspelletjes kunnen zo tot de orde van de dag gaan behoren. Wanneer een groep echter voor bepaalde taken bij elkaar is, zal men veel meer geneigd zijn elkaars eigenaardigheden te accepteren vanwege het gedeelde streven waarvoor men bij elkaar is.

Hoe ongestructureerder een beweging is, hoe minder invloed het heeft op de richting die het opgaat en de politieke situaties die het ontmoet. Dit

betekent echter niet dat de ideeën niet verspreid worden. Afhankelijk van de media-aandacht en maatschappelijke omstandigheden kan het best dat het gedachtegoed toch breed wordt verspreid. De verspreiding van gedachtegoed alleen betekent echter niet dat deze ook vertaald wordt in tastbare resultaten; het betekent alleen dat mensen er

over hebben gehoord. Met andere woorden: zolang het gedachtegoed individuele actie vereist, kan het zo zijn dat mensen hiertoe over gaan. Voor zover er gecoördineerde politieke actie vereist is, betekent het dat dit niet gebeurt.

UITGANGSPUNTEN VAN EEN DEMOCRATISCHE STRUCTUUR

Wanneer de beweging zich niet langer vastklampt aan de ideologie van structuurloosheid zal het in de gelegenheid zijn om die organisatievormen te vinden die haar het best passen en waarbij ze gezond kan functioneren. Dit betekent niet dat we naar een ander extreem moeten gaan waar we blind traditionele vormen van organisatie kopiëren. Aan de andere kant moeten we deze ook niet zonder goede argumenten afwijzen. Sommige beproefde organisatievormen kunnen bruikbaar blijken. We zullen moeten experimenteren met verschillende mogelijkheden, kijken wat ons in welke situatie het beste past. Er is niets mis met structuur zolang deze maar niet overdreven en verstikkend wordt toegepast.

Op zoek naar de organisatiestructuur die ons het beste past, zijn er enkele uitgangspunten die we in het achterhoofd kunnen houden:

1. Decentraliseer aan de hand van een open besluitvormingsproces specifieke verantwoordelijkheden naar specifieke individuen.
2. Duidelijkheid over wie waarvoor verantwoordelijk is, betekent dat je weet wie je waarop kan aanspreken.
3. Degenen die specifieke taken zijn toebedeeld, zijn te allen tijde verantwoordelijk verschuldigd aan hen (de groep) die hem/haar daarvoor heeft gekozen.

3. Verdeel de taken onder zo veel mensen als werkbaar en mogelijk is.

Dit voorkomt

monopolisering van macht en zorgt er voor dat er anderen geconsulteerd moeten worden voordat macht kan worden toegepast. Het geeft ook anderen de gelegenheid taken en vaardigheden te leren door ze op zich te nemen.

4. Rouleer de taken. Taken die te lang bij één specifieke persoon blijven liggen, kunnen er toe leiden dat deze persoon het als zijn/haar eigendom gaat zien en de uitvoering zich langzaam maar zeker zal onttrekken aan het oog en verantwoordelijkheid van de groep. Te snel rouleren is echter niet goed en kan de continuïteit van de

groep in gevaar brengen. Sommige taken hebben immers een tijdje nodig om onder de knie te krijgen.

5. Verdeel de taken aan de hand van rationele criteria. Iemand een taak toekennen omdat zij wel of juist niet populair is, is voor de groep noch voor de persoon in kwestie een goede zaak. Gelegenheid, belangstelling en verantwoordelijkheid moeten de belangrijkste criteria zijn. Mensen zouden bovendien in de gelegenheid moeten worden gesteld nieuwe vaardigheden te leren en daarvoor is actief beleid van kennisoverdracht vereist. Begeleid bovendien mensen die net een taak op zich nemen. De 'zwem of verzuip' methode is geen goede methode gebleken en werkt nogal demoraliserend.

6. Draag actief informatie over want (toegang tot) informatie is macht. Hoe meer iemand weet hoe dingen in elkaar steken hoe effectiever die kan zijn.

7. Zorg voor een gelijke toegang tot middelen. Toegang tot bijvoorbeeld een computer of gereedschap bepaalt net als bij de toegang tot kennis informatie de mate van iemands mogelijkheden binnen een groep.

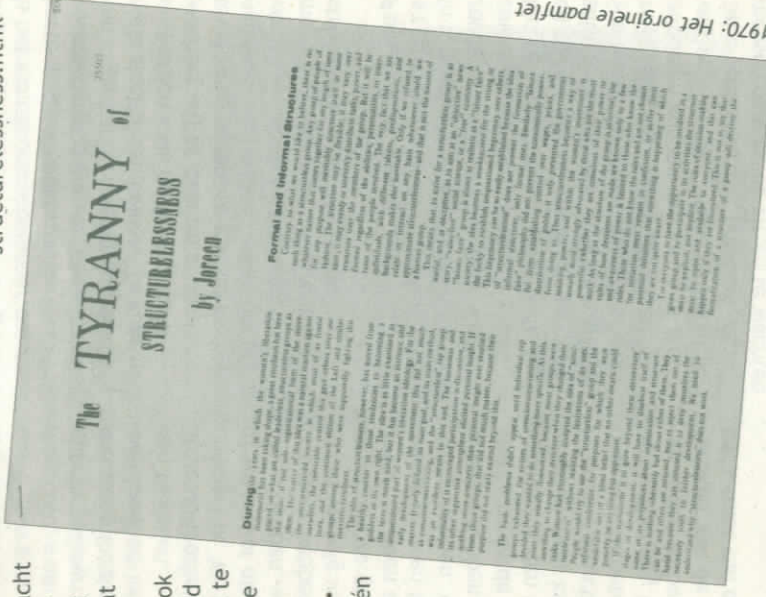
Wanneer deze uitgangspunten worden toegepast is de kans groot dat voor welke precieze structuren er ook uiteindelijk wordt gekozen de groep de macht heeft en niet individuen of informele elites.

De groep mensen die taken op zich neemt komt open tot stand, is gevarieerd en tijdelijk. Zij zullen niet in de gelegenheid komen de aan hun gegeven macht te misbruiken, want de groep blijft het laatste woord hebben.

Jo Freeman

Noot:

De gehele tekst is in het engels te lezen op: http://flag.blackened.net/revolt/hist_texts/structurelessness.html

1970: Het originele pamflet

JELLO SAYS: "(DON'T) DO IT!"

Eindelijk staat hij voor ons, Eric Boucher, als Jello Biafra de held van alle anarcho-punks die opgroeiden in de yuppiejaren negentientachtig. Zijn "Spoken Word Tour" brengt hem langs Nederlandse podia, maar moet zeker niet worden gezien als het zoveelste voorbeeld van graanpikken uit de ruif van de '80 retro-beweging. Jello heeft wat te melden en dat zullen we weten ook. De kansel bibbert en beeft ...

Eigenlijk was hij mijn belangrijkste politieke opvoeder, Jello Biafra. Zijn rake, sarcastisch dwingende teksten en zijn alles doordringende karakteristieke stemgeluid gaven kleur aan mijn politieke bewustwording. Ongeduldig wachten op de nieuwe "Dead Kennedy's", de lachshock bij het zien van de poster met het penislandschap die bij *Frankenchrist* ingesloten was, de discussies over de teksten en de irritatie over de aanval op de punkbeweging in *Chickenshit conformists like your parents* (waarvan je nu natuurlijk het gelijk glashelder inziet), ze drukten een onuitwisbare stempel op mijn puberteit.

Antiautoritair, dus eigenlijk niet zo snel onder de indruk van charisma, gloeit dus toch een gevoel van opwinding als Jello nog niet te zien is, maar wel dat magische stemgeluid al vanachter de coulissen aanzwelt. Maximum effect. Nostalgie en verwachting vermengen zich met dikke rooklagen, uitgestoot door medegeneratiegenoten en de generatie 'Net Nix' van twintigers daar net onder. Dan komt hij op, mijn gestolde jeugdhinneringen, mijn vleesgeworden politieke vormingsschool. Een glimlach van herkenning. Ja hoor, typisch Jello Biafra. Gehuld in blauw gewaad, het mensverhullende reliëf waarmee de doorsnee Amerikaanse TV-dominee zich tracht een aureool van betrouwbaarheid aan te meten, betreedt hij het podium. Wat is-ie nog jong eigenlijk, de oude meester. Nog maar 43, en een beetje dikker, maar al een heel leven als fenomenaal politiek punkrocker achter de rug. Zijn stem steekt staccato de zaal in als hij een soort gesproken Bekantmachingsopdracht in de politiestaatsfeer van *California uber alles - We've got a bigger problem now*. "Curfew has been established from 8 PM until 6 AM. Everyone who violates this curfew, Will Bé Shót!"

Da's even binnenkomen. Het heilige vuur brandt gelukkig nog steeds, zelfs nadat het blauwe gewaad allang is afgelegd. Het podium is voor Biafra, daar kan geen misverstand over bestaan. Publiek dat zich met een vraag even persoonlijk tot zijn held wil wenden, wordt beleefd maar kortdaat in de kiem gesmoord: Er is maar één plaats achter de kansel en die plek wordt optimaal gevuld. Jello heeft veel te zeggen en heeft daar ook alle tijd voor nodig die hem vanavond in het Patronaat te Haarlem ter beschikking staat. De enige momenten dat Biafra te stoppen is, zijn dan ook wanneer hij hoestend en rochelend zijn zakdoek volslijmt vanwege een luchtwegaandoening die zich door de rook naar boven werkt. (Op zijn vraag aan de zaal wat minder te roken, reageert het Net Nix meisje voor mij door lachend haar volgende sigaret op te steken).

M'n verwachtingen worden ingelost, en meer dan dat. Het is *Kinky sex makes the world go 'round*, maar dan 3 uur lang. Het is een mix van *Bleed for me!*, *Die for oil, sucker* en *Stars and Stripes of Corruption*. Opvallend goed geïnformeerd en humoristisch neemt Jello ons aan zijn hand mee in de wereld van Amerikaanse machtspolitiek en zijn eigen turbulente politieke leven. Merkw aardig genoeg tikt het publiek niet zo te reageren op Jello's intelligente, enigszins verborgen ironisch-sarcastische humor. Dat komt pas los als hij zijn Texaanse knauwstemmetje van stal haalt om *Rambozo The Clown*, King George Bush the Second, te parodiëren ("zijn 10 domste uitspraken"). Het publiek is toch al de tegenvaller van de avond. De

tabakslobby in jaren tachtig punklunje is. oververteenwoordigd, maar dunt gaandeweg de voorstelling gestaag uit. Licht het politieke format van de Jello-one-man-show deze apolitieke lifestylepunks misschien wat zwaar op de bierbeschonken maag?

Naast Bush ("Whenever there's a Bush in the White House, many people die, and the rest of us are threatened") zijn ook andere politici aan de beurt, zoals de christenfundamentalistische minister van justitie Ashcroft, die het halfronde beeld van Vrouwe Justitia in zijn ministerie omhuld heeft met een kleed, en Donald Rumsfeld, de houwdegen van het Pentagon en in zijn vorige functie al een verworven wapenlobbyist. *Trust your mechanic*. Een voor één haalt Jello de steunpilaren van de Amerikaanse kapitalistische samenleving omver. Het samengestolten machtsbolwerk van agressieve buitenlandse staatspolitiek, "corporate feudalism" en gecontroleerde media moet het zwaar ontgelden en vormt de rode lijn waar het gesproken woord van onze eigen

punkanarchistische Ratelband-motivator mee is doorweven. Goed gedocumenteerd fileert hij haarfijn de motieven achter de *war-on-terrorism*, de belangen, de schimmige banden en de letterlijk - grenzeloze misdaden die in naam van de democratie en vrijheid worden gepleegd. "Even if we wipe out

the millions of people who already agree with Bin Laden - what will their kids be like? And what will their children be like? Look at how young the people throwing rocks at Israeli soldiers are." Met rake klappen geselt hij ook de macht die het

totalitair-feodale bedrijfsleven met haar absolutisme op de samenleving uitoefent. De andersglobaliseringsbeweging ontvangt een pluim: "Everybody should be aware of corporate dictatorship". De rol van de media wordt inzichtelijk als hij aan de hand van covers van het illustere, hoog aangeslagen en vrouwenwekkende blad *Time* als voorbeeld laat zien hoe de Amerikaanse bevolking in slaap gesust wordt. En inderdaad, de infantielste onzin en de meest zelfverheerlijkende fopspenen worden, omwikkeld in "sugar coated swell", verkocht als nieuws terwijl de burger van echt relevante informatie verstoken blijft. "CNN or USA Today are as tightly controlled as Fess or Pravda, so you have to become the media yourself."

Het spervuur van aanklachten wordt afgewisseld met anekdotes uit zijn persoonlijke strijd. En God weet, die heeft hij vaak gevoerd. Jello leeft politiek en dat levert veel stof op voor hilarische momenten. Elke anekdote heeft een functie in zijn volledige schets van de verziekte Amerikaanse maatschappij, bijvoorbeeld als Jello de aanval opdist die door christenfundamentalisten wordt

uitgevoerd op de vrijheid van meningsuiting. Met zijn ervaringen op dat gebied zit het ook wel snor: "I was the main target in the first criminal trial over a record album in American history" (zeft hij trouwens niet zonder trots). De poster van Giger, het penislandschap, werd niet zo op prijs gesteld door de puristen in de VS, dus Jello werd gedagvaard om zich voor deze vnzige vuiligheid te verantwoorden. Tja, en dan natuurlijk Tipper Gore, de stijf-burgerlijke opperrechter van de christen-fundamentalistische inquisitie tegen perversiteiten in de kunsten, en de discussies die hij met haar voerde tot in de uitzendingen van Oprah Winfrey toe. "She lied with a plastic smile ..."

De sleutel achter de gedrevenheid van zijn *Spoken Word Tour* wordt aangereikt in een klein verhaaltje over een toespraak voor een club bibliothecarissen. Een boek was in de ban gedaan, de vrijheid van meningsuiting werd bedreigd en dus besteed Jello zijn kansel. De bibliothecarissen bleken het op te pikken en oefenden zoveel druk uit dat het boek weer in de bibliotheken en handel mocht

verschijnen. Zo zie je maar, misschien dat preken voor een zaal van tweehonderd punkummies ook zo zijn vruchten afwerpt. "Don't do it like us!", waarschuwt hij dan ook als de misère in de Amerikaanse gezondheidszorg ter sprake komt, en "please vote - if you don't want to be jerked around by the conservatives in your community!"

Meer rechtzaakdeed met een nare bijsmaak: de zaak waarin hij verwikkeld raakte tegen zijn ex-medebandleiden van de Dead Kennedys, die schaaamteloos zijn gevallen voor het slijk der aarde. "The worst thing of my life." Jello wenste *Holliday in Cambodia* niet van zijn scherpte te laten ontdoen door

het als achtergrondmuzakje te laten griedraaien in één of andere reclamespot, maar East Bay Ray - vooral hij - en de anderen wilden geld zien.

Vervolgens pikten ze ook nog de rechten in over de muziek en de lyrics - "zijn" lyrics! - en treden ze, alsof er niets loos is, op als *the new and improved Dead Kennedys*.

Toch ook heeft deze tranentrekker die - verdulleme - een zware roestplek in mijn Dead Kennedys mythe vreet, weer een functie. Als laatste act van zijn show trekt hij plotseling zijn schoen uit die blijkt te moeten dienen als collectebus voor het *Alternative Tentacles* Legal Fund. Wie rechtzaken zaait, moet nu eenmaal geld oogsten in het dollarafhankelijke rechtssysteem van de VS.

Daarna nog even op het podium om hem van dichtbij te kunnen zien en, inderdaad, drie dagen later zal ik stemmen bij de verkiezingen. Maar toch kan ik het niet laten: stiekem laat ik wat toevallig meegebrachte centendropjes in de schoen glijden ...

Ernst Naber

DOORZICHTIGHEID EN INSPRAAK GEËIST IN DIENSTENONDERHANDELINGEN WTO (GATS)

Op 30 juni werd een nieuwe fase afgerond in het onderhandelingsproces voor vernieuwing van het dienstenakkoord van de WTO. De WTO-leden leverden hun zg. vraaglijsten in (1). Er is veel ophef ontstaan over op 16 april uitgelekte documenten. Daaruit blijkt ondermeer dat de Europese Commissie bij andere WTO-lidstaten zal aandringen op liberalisering van hun milieudiensten (zoals de drinkwatervoorziening) (2). Europese milieu-, ontwikkelings-, vakbonds- en andere organisaties zien hierin een overduidelijke invloed van bedrijven en vrezers voor grote negatieve gevolgen voor de bevolking hier en in arme staten. Ze eisen inzicht in en inspraak bij de voorbereidingen door de Europese Commissie van de dienstenonderhandelingen.

PROTESTBRIEF

Naar aanleiding van de inhoud van de uitgelekte 29 onderhandelingsconcepten van de Europese Commissie schreven een groot aantal Europese organisaties op 7 mei een brief aan Europees Commissaris voor Handel Lamy en aan de lidstaten van de Europese Unie.

Ze klagen over de ondoorzichtigheid in en uitsluiting van de besluitvorming bij de voorbereidingen door de Europese Commissie van de GATS-onderhandelingen. Slechts het handjevol

zijn. De OESO prijst een aantal eigen rapporten aan die hierover in 2000 geschreven zijn.

In een reactie op 22 april stelt de Europese Commissie dat de bewuste documenten nog onderwerp van discussie waren tussen EC en de Europese lidstaten. En dat het lekken de staten onder druk zet. Verder zouden inhoud en intentie niet strijdig zijn met eerder gepubliceerde EU- en WTO-documenten. De Europese Commissie ontkent, dat uitvoering of subsidiëring van openbare diensten door de GATS onderhandelingen in gevaar komen. Lidstaten kunnen naar believen sectoren uitsluiten en blijven gemachtigd om beleidsdoelen veilig te stellen door middel van overheidsmaatregelen gericht naar buitenlandse investeerders. Met andere woorden de lidstaten worden nergens toe gedwongen en dus is de ophef niet terecht (5).

De Europese Commissie nam tegelijkertijd een aantal beperkende maatregelen om verdere lekkage te voorkomen, maar waarmee ook de inspraak van de lidstaten onder druk staat. Zo kregen alleen enkele ambtenaren van de ministeries van Economische Zaken de beschikking over originele documenten. Ze mochten geen kopies maken ten behoeve van andere ministeries (...). Parlementsleden en -commissie hadden helemaal geen inzage recht meer.

UITBREIDING VAN HET PROTEST

De strijd spitste zich in mei en juni verder toe. De protestbrief werd mede ondertekend door vele andere Europese organisaties. Er werden persconferenties belegd en acties gevoerd om de kwestie verder aan te kaarten. De internationale vakbondswereld bracht een afkeurende verklaring uit. Ze riep de aangesloten koepels en bonden op actief te lobbyen bij Europees Parlement en nationale parlementen en te protesteren bij de nationale regeringen.

In Nederland organiseerde het SOMO een aantal vergaderingen om te praten over de gang van zaken rondom de Europese 'vraaglijsten'. Er werden protestbrieven geschreven aan Europees Commissaris Lamy, staatssecretaris voor handel Ybema en de Tweede Kamer. Ook is gesproken over de mogelijke gevolgen van dienstenliberalisering en over de noodzaak tot mobiliseren van andere groepen en mensen in Nederland rondom dit thema (3). Milieudefensie overhandigde op 18 juni 14000 handtekeningenkaartjes aan staatssecretaris Ybema (4).

Op 28 mei is er in Brussel actie gevoerd om aan te tonen, dat de Europese Commissie, de '133'-Commissie en bedrijfslobbies handen op één buik zijn. Op 26 juni volgde een luidruchtig straatprotest (potten en pannen geroff) voor het gebouw van de EU Ministerraad in Brussel gericht tegen de ondoorzichtige en ondemokratische wijze waarop de EU de GATS-onderhandelingen voert. En in Geneve werd actie gevoerd op 29 juni.

VOORLOPIG SLUITSTUK

Europees Commissaris Lamy heeft op 1 juli een reactie geschreven als antwoord op de NGO-brief

van 7 mei. Hij benadrukt de initiatieven van de Europese Commissie om de 'Civil Society' te betrekken bij de besluitvorming. En stelt, dat daar uiteindelijk weinig 'substantiële' bijdragen van de kant van NGO's uit voortgekomen zijn. In 'tegenstelling tot de industrie, die (...) op actieve wijze input heeft geleverd'. Over de ruimte die bedrijfslobbies krijgen op het EC-beleid is hij uiterst vaag en beknopt...

Ten aanzien van de eis tot algemene evaluatie beweert hij dat de EC serieus werk maakt van de Duurzaamheids Gevolgen Evaluaties (SIA's) bij de vaststelling van haar beleidspositie. Een standpunt dat onlangs hevig bekritiseerd werd door het Wereld Natuur Fonds (WWF), een organisatie die in het verleden juist altijd pleitte voor de dialoog met Lamy. Het lijkt erop dat de Europese Commissie een PR-slag aan het verliezen is....

Rob Bleijerveld

Noten:

(1) Op een 'vraaglijst' geeft een WTO-lidstaat aan welke toezeggingen ze vraagt van andere leden voor het openen van de 'markt' voor verschillende private en publieke dienstsoorten. Tussen 30 juni en begin volgend jaar zullen allerlei bilaterale onderhandelingen plaatsvinden. Die moeten leiden tot het vaststellen van de zg. aanbodlijsten op 31 maart 2003. Samen met een aantal algemene liberaliseringsprincipes vormen deze lijsten de basis voor het laatste deel van het onderhandelingsproces. Dat moet leiden tot vernieuwing van het GATS-akkoord in 2005.

(2) Met de exploitatie van milieudiensten is veel geld te verdienen. Met name een aantal Europese bedrijven is gebaat bij liberalisering en privatisering van deze sector. Het was de Europese Commissie die (met succes) 'milieudiensten' op de agenda van de Doha Ontwikkelings Ronde zette.

(3) Voor meer informatie: Myriam van der Stichele <m.vander.stichele@somo.nl>

(4) Voor meer informatie: Bertram Zagema <bertram.zagema@milieudefensie.nl>

(5) Voor meer informatie: <http://europa.eu.int/comm/trade/> of http://docsonline.wto.org/gen_search.asp

Een aantal bronnen voor meer achtergrondinformatie en verwijzingen:

- <http://www.gatswatch.org>
- het boekje "Behind GATS 2000, corporate power at work", van Erik Wesselius (op te halen via <http://www.tni.org>)
- het tijdschrift "Corporate Europe Observer", nr 11 van 1 mei 2002, door het CEO (op te halen via <http://www.corporateeurope.org>).
- "The Good and the Bad News for Local Governments" van Ellen Gould, 28 mei 2002 (op te halen via <http://www.canadians.org>)
- "Ontwikkelingslanden halen geen voordeel uit GATS onderhandelingen - gang van zaken" van Myriam van der Stichele, 1 juli 2002, opvraagbaar bij m.vander.stichele@somo.nl

ambtenaren van de beleidsvoorbereidende Commissie '133-C', de leden van de Europese Commissie, de regeringen van de lidstaten van de Europese Unie alsmede de lobbygroepen van grote Europese ondernemingen zijn degenen die het beleid bepalen. Er wordt nauwelijks rekening gehouden (en dan nog slechts in formeel zin) met de mening van Europese Parlement en haar commissies, met nationale parlementen en 'Civil Society'.

De schrijvers van de brief eisten, dat de inhoud van alle documenten die betrekking hebben op de 'vraaglijsten' vóór 30 mei openbaar gemaakt zou worden. En dat in de volgende fase van de onderhandelingen volledige doorzichtigheid zal worden betracht. Ook moet er vooraf overleg plaatsvinden met alle belanghebbenden. Men vreest, dat liberalisering en privatisering van openbare en ander diensten grote gevolgen zal hebben op sociaal en economisch gebied en voor milieu en ontwikkeling. Tevens is een diepgaande evaluatie nodig over de gevolgen van de bestaande GATS-bepalingen.

EERSTE REACTIES VAN EUROPESE COMMISSIE EN OESO

De OESO vindt dat regeringen meer moeten doen om de bevolking goed voor te lichten over doelstelling en uitwerking van de dienstenonderhandelingen. Daarnaast zouden de organisaties uit de 'bredere anti-globaliseringsbeweging' verkeerdt geïnformeerd

"POLITIEK CORRECT HEEFT AFGEDAAN"

Er leeft een traditie van politieke correctheid in de gelederen van gematigd en radicaal links. Zij heeft een werkelijke analyse van de onderbuikgevoelens die bij een deel van de bevolking leven, in de weg gestaan en rechtse populistische feitelijke in de kaart gespeeld. Het antwoord van radicaal-links zou zich niet moeten beperken tot de bestrijding van racisme en xenofobie. Dit antwoord zal zich ook moeten richten op de processen die hieraan mede ten grondslag liggen: de toenemende individualisering en vervreemding. Oftewel: de backlash tegen de vervreemdende macht van de globalisering.

De tijd dat je niet meer mag spreken over kut Marokkanen is voorbij. Door de groeiende aantrekkingskracht van het rechts populisme in Europa en in Nederland de opkomst van het "Fortuynisme" zijn de "fatsoenlijke" parlementariërs in het defensief. De "linkse" politiek en media in Nederland wordt een onderdrukkende politieke correctheid verweten die zelfs aangezet heeft tot haat.

Na zijn dood wordt Fortuyn gelauwerd als voorvechter van de democratie. Hij zou de problemen hebben aangekaart die taboe waren verklaard. De mythe van Pim, de man van het gewone volk, is geboren.

Het effect van de politieke correctheid blijkt beperkt tot een blad voor de mond, en dat is nu verdwenen. Waar komt zij vandaan en waarom is zij geen effectief wapen tegen het uitsluitende denken van rechts?

De politieke correctheid van "links" heeft zijn wortels in het collectieve trauma van de Holocaust. Met een oproep om nooit te vergeten (wat op zich een goede zaak is) werden rechtse en racistische geluiden effectief uit het politieke debat gehouden. Rechtse populistische worden in het voetspoor van Goebbels gebrandmerkt als gevaarlijk, (en de kiezer als een hulpeloos slachtoffer) terwijl dit eigenlijk zou moeten gelden voor een politiek en economisch systeem dat hun een voedingsbodem geeft. Deze voedingsbodem is echter nooit een onderwerp van discussie geweest, aangezien dat niet politiek correct was. Nog steeds doen linkse groepen het thema identiteit en moraliteit af als een rechts thema. Daar heb je het niet over.

Er zijn verschillende oorzaken van de huidige onvrede met de politiek. Aan de ene kant zien we dat de politiek steeds kleurlozer is geworden, zij is effectief beperkt tot technisch publiek management. Aan de andere kant beperkt het probleem zich niet alleen tot de politiek: zo zeggen veel Fortuyn stemmers dat zij zich zorgen maken over het morele verval in de maatschappij. Dit probleem wordt vooral afgeschoven op enkele probleemgroepen zoals Marokkaanse of Antilliaanse jongeren, maar ook op de migrantengemeenschap in het algemeen.

DE POLITIEK: NIET PAARS MAAR GRIJS

Allereerst is het belangrijk om op te merken dat onze politiek steeds meer een theaterspel is geworden. Politiek wordt voornamelijk nog gemaakt in de media, wat ertoe heeft geleid dat er steeds meer aandacht wordt besteed aan het imago en de marketing van de politiek, zoals ook de grote Ad Melkert reclameposters ons lieten zien. Een gevolg hiervan is dat het politieke debat versimpelt: het zijn de one liners die het 'm doen in de media, niet de zorgvuldige analyses. In dit aloude politieke theaterspel (of noem het

een tragedie) zien wij een strijd tussen drie gedachtegoeden, gespeeld door de verschillende politieke groeperingen. De massamedia is het toneel en de kiezer het publiek.

De rolverdeling:

Het conservatisme: het CDA en Jan Peter Het (neo) liberalisme: gespeeld door paars.

Gefragmenteerd links: gespeeld door een samenraapsel van kleine politieke partijen, non-profit organisaties en toegewijde activisten.

En laten we niet vergeten: de hoofdrol is weggelegd voor de nar, die zijn eigen theater als godgegeven missie beschouwd.

Het conservatisme legt de nadruk op sociale verbanden zoals het gezin, de kerk, het land en de morele waarden en plichten die daarbij komen kijken. Deze verbanden liggen vast in tradities, je kiest niet uit vrije wil je familie, religie of land. Vandaar dat conservatieven ook zo de nadruk leggen op ordehandhaving en een moreel reveille, zij belooft de kiezer op te nemen in een hechte morele gemeenschap en haar te beschermen tegen het vreemde.

de nadruk leggen op ordehandhaving en een moreel reveille, zij belooft de kiezer op te nemen in een hechte morele gemeenschap en haar te beschermen tegen het vreemde.

Het liberalisme is de algehele ontkenning van deze sociale verbanden, zij ziet de samenleving als een samenraapsel van economisch denkende individuen. Zij ziet in de concurrentie van elk tegen elk de ultieme waarborg voor een welvarende en rechtvaardige maatschappij: de illusie van beloning naar verdienste. Zij is de oorsprong van de negatieve tolerantie, de tolerantie van het niet omkijken. Zij is de drijvende kracht achter het paarse neoliberalisme, achter de regering die verweesd is tot een pragmatische management club.

Het linkse gedachtegoed gelooft ook in sociale verbanden, maar wil deze niet van boven opgelegd zien. Zij worden aangegaan op basis van solidariteit en positieve tolerantie. De tolerantie

van het erkennen van elkaars bestaan. Zij bestrijdt de onderdrukkende verbanden van de conservatieven die gegrond zijn op de autoriteit van de natie, staat of het gezin. Zij bestrijdt ook de neoliberale concurrentie om de bestaansmiddelen. Het idee van geven naar kunnen en nemen naar behoefte kenmerkt deze positie. Dan is er nog de nar. De meester van de oneliner. Hij beschimpt de zittende macht. Is snel in woorden en schoon in schijn. Hij heeft geen vast politiek hokje, noch een programma, zijn denkbeelden zijn een samenraapsel van liberaal en conservatief.

De kapitalistische globalisering heeft de variatie in het politieke theaterspel echter geen goed gedaan.

Alle scenario's die torren aan de economische concurrentiepositie zijn de prullenbak ingemeterd. Zo is het simpelweg geen optie om niet aan de EU mee te doen, net zo min het een optie is om werkelijk iets aan het broeikas effect te doen. Steeds meer beslissingsruimte die er was wordt afgestaan aan instituties op internationaal niveau of wordt domweg weggeprivatiseerd. De scenario's worden niet langer in de kamer geschreven maar hebben het allang hogerop gezocht, op Europees of WTO niveau. Ook zijn de theatermakers bang voor de beleggers en kredietadviseurs, zij zouden wel eens naar een ander theater kunnen gaan. Het opengooien en gelijkgeschakelen van de verschillende economische sferen betekent het einde aan de variëteit in het politieke theater. En de theatergroepen blijken ineens allemaal hetzelfde te zeggen: meer markt = meer geld = meer welvaart = meer welzijn.

De politici die werkelijk iets te zeggen hebben, daarvoor staan en dat proberen uit te dragen zijn verdwenen. De nieuwe politicus heeft prognoses om te zien wat de kiezemarkt wil, en past zijn gelikte praatje daarbij aan. Vandaar dat alle partijen zo langzamerhand opschuiven naar het midden.

DE SAMENLEVING IN VERVAL?

Het is natuurlijk de vraag of onze samenleving echt in verval is, maar de perceptie van velen dat we weer normen en waarden opgelegd moeten krijgen door de politiek spreekt boekdelen. Vooral de immigranten en vluchtelingen moeten het ontzien, het integratieprobleem staat boven aan de agenda. Het probleem is echter niet alleen een integratieprobleem. Het is ook een probleem van het verval van sociale verhoudingen in onze maatschappij. Deze verhoudingen hebben namelijk de afgelopen decennia steeds meer aan betekenis ingeboet door een proces van commercialisering.

De identiteit van mensen is gekoppeld aan een (of meerdere) bepaalde (vaak lokale) gemeenschap. De normen en waarden van deze gemeenschap worden continu doorgegeven en gereproduceerd door sociale interactie. Dit vindt plaats in de dagelijkse levenswandel van mensen: straat, werk, markt, thuis. Deze omgeving en publieke ruimte zijn echter steeds meer gecommercialiseerd; sociale omgang vindt plaats in de rol van anonieme

Lees verder op de volgende pagina

consument of producent: straat wordt winkelstraat, werk uitzendwerk, markt wordt supermarkt en thuis staat de tv voortdurend aan. Deze virtuele gemeenschap vormt reeds een belangrijk deel van mensen hun sociale leven en is een referentiepunt voor velen. Hij blijft echter virtueel, leeg.

Als een gevolg hiervan gaat de interactie nog maar een kant op. Het is de massacultuur die ons vorm geeft terwijl onze invloed op de massacultuur beperkt is. Wat we samen hebben wordt zo steeds minder belangrijk en wat we als individu hebben in materiële zin steeds meer.

Geen wonder dat mensen bang van elkaar worden. Wie kent zijn bureu nog en wat doet het ertoe? Individualisme is de trend.

De problemen rond migranten in onze samenleving hebben voor een deel te maken met deze vreemding, deels hebben zij te maken met het bredere probleem van een cultuurschok. Maar dat is niet alleen hun verantwoordelijkheid. We moeten niet vergeten dat in de jaren '70 de migrantarbeiders hier naartoe gehaald werden door de Nederlandse politiek uit zwaar achtergestelde regio's en op aandringen van het Nederlandse bedrijfsleven. Zij heeft deze situatie zelf gecreëerd en natuurlijk was er toen geen behoefte om deze migranten te scholen, zij moesten het vuile werk bij de fabriek of het schoonmaakbedrijf opknappen. En nu deze mensen met kromme rug in de WAO zitten klaagt het Nederlands bedrijfsleven en politiek weer over de concurrentiepositie van de economie. De overstap van de hechte gemeenschappen in Turkije en Marokko naar het geïndividualiseerde en tolerante Nederland blijkt een zware om kinderen in op te voeden. Dat zal echter niet veranderen door meer blauw op straat of door dat pa wegbezuinigd wordt uit de WAO.

Radicaal links kan hier op twee manieren op reageren:

De ene manier is de vinger richten op de structurele beperkingen van het politieke theater. Het is belangrijk om de kleine bewegingsruimte die de globale economie geeft ter discussie te stellen. Het delegitimeren van de politiek leidt tot hernieuwde discussie en geeft mensen weer de mogelijkheid om te gaan nadenken over waar we eigenlijk naartoe willen met z'n allen.

De andere manier is om onze eigen ruimtes te creëren buiten de markt om. Het scheppen van een tegenmacht door middel van vrijplaatsen. In deze plekken zou er wel ruimte moeten zijn voor eigen initiatief en creativiteit. Deze ruimte zou een laboratorium moeten zijn waar wij de solitaire wereld die wij willen leven op kleine schaal reeds kunnen toepassen. Een middel hiertoe is het creëren van open groepen, waar geïnteresseerde mensen als ze willen zich kunnen aansluiten. Deze tegenmacht moet namelijk nooit verworpen worden tot een eiland, een subcultuur, een manier om ons af te sluiten van de boze buitenwereld. De manier om deze tegenmacht te creëren is in constant debat en confrontatie met de bredere samenleving.

Merijn

DE EU-TOP IN SEVILLA

De Eurotop in Sevilla trok naast de gebruikelijke hoeveelheid ministers en ambtenarendelegaties ook weer grote massa's demonstranten, variërend van vakbondsleden, anarchisten tot illegale migranten. De protestacties kregen echter nauwelijks aandacht van de reguliere media, hoewel ze wat omvang betreft niet onderdeden voor eerdere toppen. Het uitbliven van omvangrijke rellen was hier waarschijnlijk debet aan. Maar ook voor veel Europese ministers leverde de Spaanse top niet op wat ze ervan verwacht hadden. Met name Blair en Aznar hadden ingezet op ongekeerd harde maatregelen om de migratie naar de Europese Unie en het 'illegalenprobleem' tegen te gaan. De uiteindelijke afspraken gingen minder ver dan ze gehoopt hadden, maar betekenen desondanks een verdere verharding van het beleid ten aanzien van migranten. Naast migratie was de uitbreiding van de Europese Unie het belangrijkste onderwerp in Sevilla. Beide onderwerpen komen aan de orde in deze eurocorner.

MIGRATIE

Vaak lees je in kranten dat er per jaar naar schatting 500.000 vluchtelingen over de Middellandse Zee naar Europa komen, en doorgaans wordt door politici gesuggereerd dat dit aantal alleen maar toeneemt. Op dezelfde wijze wordt gesproken over reeds aanwezige 'illegalen'. In werkelijkheid weet niemand hoeveel illegale migranten er zijn in

Chinese illegalen ontdekt ...

Europa, en of dit aantal daalt of stijgt. Wel is het zo dat er de laatste tien jaar een scherpe daling in heel Europa is geweest van het aantal asiëlverzoeken.

Desondanks - en ondanks het feit dat Europa slechts 2 procent van de vluchtelingen in de hele wereld opvangt - hadden veel staatsleiders hoog ingezet om hardere maatregelen tegen de 'instroom' van migranten af te dwingen. Amnesty International waarschuwde voorafgaand aan de top voor een 'oorlog tegen illegale migratie'.

Zo waren met name de Spaanse premier Aznar en zijn Italiaanse collega Berlusconi voorstanders van een Europese grenspolitie. De meeste andere lidstaten zagen hier weinig in, maar maakten wel afspraken voor een beter 'management' van de buitengrenzen: er zullen meer gezamenlijke bewakingsoperaties komen, er zal efficiënter samengewerkt worden tussen de douanekorpsen van verschillende lidstaten en er komt meer aandacht voor opleidingen voor grenswachten. Een zeer vergaand plan van Tony Blair om herkomstlanden van migranten die niet willen meewerken aan repatriëring, te korten op hun ontwikkelingshulp, ging ook niet door. In plaats daarvan werd afgesproken dat bij het afsluiten van economische verdragen tussen Europese lidstaten en derde landen, er standaard clausules worden opgenomen over verplichte repatriëring - iets wat nu meestal reeds gebeurt. Landen die onvoldoende bereid zijn illegalen terug te nemen, zullen dus economisch gestraft worden.

Een concrete maatregel die werd genomen, was de introductie van een gezamenlijk visa-systeem. Via een database zullen autoriteiten in elke lidstaat kunnen zien wie er in welke lidstaat een visum heeft aangevraagd, en op welke gronden dat eventueel is afgewezen. Verder streeft men nog steeds naar een geïntegreerd asiël- en opvangbeleid, zoals afgesproken op de top in Tampere in 1999. Volgens de planning moet dit nu eind 2003 geheel rond zijn.

Zowel op nationaal als Europees vlak is er sprake van een verharding van het migratiebeleid, en met name de laatste paar jaar met de opmars van rechtspopulistische partijen, is dit in een stroomversnelling geraakt. Het gaat om maatregelen als het inperken of afschaffen van gezinshereniging, sneller terugsturen van niet gewenste vluchtelingen, en het beperken van de instroom. Opvallend is de wisselwerking die plaatsvindt tussen lidstaten en de Unie: een veel gehanteerde redenering op nationaal vlak is "wij moeten ons beleid aanpassen (verharden) om niet uit de pas te vallen met omliggende landen" - dit levert automatisch een reeks landen op die hier weer op achterloopt, ook weer het beleid moet aanpassen, etcetera. Vervolgens moeten op Europees niveau weer scherpere maatregelen genomen worden, in het kader van de harmonisatie van beleid. Verrechtsing wordt op deze manier een *self-fulfilling prophecy*.

Een redenering die de laatste maanden sterk aan populariteit wint bij Europese politici is "een harder immigratiebeleid is nodig, om het thema niet aan uiterst rechts over te laten". Als dit uiteindelijk ertoe leidt dat vrijwel identieke maatregelen door zogenaamd 'linkse' politici worden genomen, maakt dit natuurlijk voor het beleid weinig uit. Het gaat er dan alleen nog om wie de meeste stemmen krijgt als beloning voor het beloven van ferme maatregelen tegen migratie. Vooral de illegale migratie wordt dan voorgesteld als een bijbelse plaag die het continent naar de rand van de afgrond dreigt te brengen. Volgens premier Barroso van Portugal brengt illegale migratie zelfs "de stabiliteit van het politieke systeem in Europa in gevaar". Dit terwijl het rijke Europa slechts een fractie opvangt van het totaal aantal vluchtelingen in de wereld - de meesten komen terecht in andere arme landen.

Een categorie vluchtelingen die wel gastvrij wordt ontvangen in Europa, zijn mensen die de economie ten goede komen. Landen als Oostenrijk en Duitsland profiteren al volop van technici, medici en IT specialisten uit Oosteuropese landen, en in Nederland worden de grenzen opengezet voor Oosteuropese mensen die hier de asperges uit de grond komen steken (en dan weer mogen vertrekken). In Groot-Brittannië bestaat inmiddels een 'fast track' beleid voor het binnenhalen van economisch nuttige migranten. Minister voor immigratie Beverly Hughes verklaarde: "Migrant leveren een belangrijk aandeel aan de samenleving. De regering wil migranten aantrekken die een stimulans zijn voor onze economie"(1). Commissievoorzitter Prodi praat over migranten als "een bron van vitaliteit en energie, waar het verouderende Europa behoefte aan heeft"(2). Dit gold kennelijk niet voor de 400 illegale migranten uit Marokko, Ivoorkust en Senegal, die in de buurt van de conferentie in Sevilla in een sporthal in hongerstaking gingen, om een legale status af te dwingen. De Spaanse politie had al snel een cordon rond de hal gelegd; mensen die zich bij de actie trachten aan te sluiten werden aangehouden.

Het ziet er naar uit dat de verharding van het vluchtelingenbeleid zowel op het niveau van de lidstaten als op Europees niveau wordt doorgezet. Vanaf 1 juli is Denemarken voorzitter in Europa, en precies op die dag wordt in Denemarken een extra streng immigratiebeleid van kracht, waarbij de 'instroom' beperkt wordt, nieuwe asielzoekers minder geld krijgen en gezinshereniging vrijwel wordt afgeschaft. In de meeste andere Europese landen worden dergelijke maatregelen voorbereid of ingevoerd.

DE UITBREIDING VAN DE EUROPESE UNIE

De plannen voor de uitbreiding van de Europese landen met een reeks landen uit Midden- en Oost Europa stammen uit 1993. (3) Het belang van dit kolossale project wordt door politici doorgaans met de volgende argumenten uitgelegd:

- * "historische plicht": het opnemen van de voormalig communistische landen in de 'democratische moederschoot';
- * politiek: het bevorderen en consolideren van vrede en veiligheid op het continent;
- * geopolitiek: een groter Europa staat sterker in de wereld. "Europa gaat over het bundelen van krachten opdat wij extern onze positie in de globaliserende wereld weten te beveiligen. Slagen wij daarin, zowel politiek als economisch, dan staat Europa weer sterk" (4);
- * economisch: grotere afzetmarkt, sterkere positie op de wereldmarkt.

Opvallend is altijd de zeer geringe politieke betrokkenheid geweest van de Europese burger bij dit proces: zo bleek onlangs uit een onderzoek van de 'eurobarometer' dat 83 procent van de Europeanen weinig tot niets weet van de uitbreiding. In veel lidstaten bestaan er meerderheden van de bevolking tegen de uitbreiding. Extreem en populistisch rechts, zowel in de huidige lidstaten als in de kandidaat lidstaten, is inmiddels in dit electorale gat gesprongen. Veel rechtse populistische partijen moeten niets hebben van 'Brussel' en zijn tegen uitbreiding. Le Pen heeft, behalve door zijn verzet tegen globalisering en immigratie, flink wat stemmen gewonnen door zich af te zetten tegen de uitbreiding. In Ierland zien nationalistische groepen de uitbreiding als een bedreiging voor de Ierse onafhankelijkheid. De Duitse CSU'er Stoiber, hoewel geen tegenstander, zet het onderwerp in bij zijn verkiezingsstrijd met Schröder. In Oost- en Midden Europa is er volgens NRC correspondent Renee Postma een 'haiderisering' aan de gang: een opvallende opmars van nationalistische rechts-populistische partijen die tegen de uitbreiding zijn.

De twee belangrijkste argumenten die populistisch en extreem rechts tegen de uitbreiding inbrengt, zijn de vermeende toestroom van Oosteuropaanen, en de grote kosten van de uitbreiding. Meer in het algemeen wordt wel gewezen op het mogelijke gevaar voor een verzwakking van de euro en het feit dat Europa bestuurlijk gezien slecht is voorbereid op de uitbreiding. In Nederland probeerde Dijkstraal met het anti-uitbreidings-sentiment mee te liften ("uitbreiding is een bedreiging voor de euro en de schatkist") maar zelf werd hij hier niet populairder door. De opstelling van de LPF is nog onduidelijk; men pleit voor bestuurlijke verdieping van de EU voordat uitbreiding kan plaatsvinden, verder wil men een referendum over het onderwerp en is LPF voorstander van het opzeggen van het Schengenverdrag ("Pim heeft het zo gewild").

Steeds meer politici krijgen door dat de uitbreiding nog bepaald geen geregeerde zaak is. Schröder heeft gewaarschuwd dat het steeds sterker wordende rechtsradicalisme een bedreiging is voor de uitbreiding. In Sevilla besloten de Europese leiders een speciale clausule in de eindtekst op te nemen, waarin de Ierse onafhankelijkheid gewaarborgd

wordt - in het najaar gaan de Ieren immers weer stemmen over het verdrag van Nice, en dus ook over de uitbreiding. De uitbreiding wordt door Europese politici zelfs al ingezet als manier om de migratie tegen te gaan - uitbreidingscommissaris noemde de uitbreiding "goed voor het migranten-probleem", en Jean Luc de Haene merkte op dat "de EU uitbreiding ons behoedt voor stromen migranten". Het is tekenend voor de verrechtiging in Europa dat de uitbreiding met anti-migratiesentimenten verkocht moet worden.

Een groot probleem bij de uitbreiding is het bestaande systeem van landbouwsubsidies, het Gemeenschappelijk Landbouw Beleid (GLB), bestaande uit omvangrijke inkomenssubsidies aan Europese boeren. In de huidige Unie profiteren 7,5 miljoen boeren van de inkomenssubsidies - wat

jaarkaars ruim 40 miljard euro kost van de begroting van de EU - terwijl er in Polen alleen al 4 miljoen boeren wonen. Een aantal landen, de zgn. bende van vier (Duitsland, Nederland, Engeland en Zweden) eist dat het GLB eerst drastisch wordt hervormd voordat de uitbreiding plaatsvindt. Als compromis heeft de Commissie voorgesteld een overgangsregeling voor de "nieuwe" boeren te hanteren, waarbij deze vanaf het toetredingsjaar 2004 slechts 25 procent krijgen van de reguliere inkomenssubsidies. Dit percentage wordt dan in de loop van tien jaar opgekrakt tot 100 procent. De kandidaat-lidstaten hebben fel tegen dit voorstel geprotesteerd omdat ze vinden daarmee achtergesteld te worden bij de boeren van de huidige lidstaten. Ze hebben daarin natuurlijk gelijk; aan de andere kant zijn ingrijpende hervormingen in de landbouwsector van Midden en Oosteuropa onvermijdelijk als deze landen toetreden tot de interne markt. Ook met subsidies maakt deze sector wat betreft concurrentiekracht geen enkele kans tegenover de landbouwsector in de bestaande lidstaten. De huidige lidstaten zullen diep in de buidel moeten tasten om een sociale explosie op het platteland in Midden en Oosteuropa op te vangen. Een forse bedrijfsbelasting in de huidige lidstaten voor steun aan de arme economieën in de nieuwe lidstaten zou een optie zijn - maar of dit in het huidige rechtse klimaat ook tot de mogelijkheden hoort is nog maar de vraag. Dit laatste geldt ook voor de hervorming van het bestaande GLB. Het grootschalig subsidiëren van een complete beroepsgroep is totaal onzinnig, het houdt prijzen kunstmatig hoog, leidt stelselmatig tot overproductie en milieuvriendelijke productie en heeft bovendien zeer negatieve gevolgen voor veel boeren in de 'derde wereld'. Met name Frankrijk, maar ook Spanje en Italië houden echter vast aan de inkomenssubsidiering - daar zitten veel boeren, en die zijn belangrijk bij de verkiezingen. Aan de andere kant is het ook onterecht het verouderde landbouwbeleid als excuus te gebruiken om de uitbreiding tegen te houden. (6)

De uitbreiding van de Unie staat nog voor meer problemen die we hier enkel noemen - zoals de toekomst van het systeem van regiesteun, en het feit dat veel kandidaatlidstaten nog bijlange niet aan de toelatingseisen voldoen. Ondanks deze problemen, en de rechtse backlash tegen de uitbreiding, ziet het er niet naar uit dat het hele project zal stranden. In de meeste huidige en kandidaatlidstaten is de meerderheid van het politieke establishment vóór uitbreiding. Bovendien is er nog een machtige pro-uitbreidingslobby: het Europese bedrijfsleven, dat van de uitbreiding alleen maar te winnen heeft.

Dit najaar zal, onder Deens voorzitterschap, definitief besloten worden welke kandidaat-lidstaten in aanmerking komen voor toetreding, en welke niet. Links in Europa heeft met het hele vraagstuk van de uitbreiding weinig te winnen - een stem tegen is kiezen voor populisme, nationalisme en nationaal-kapitalisme; een stem vóór betekent een zege voor de Europese markteconomie en neoliberalisme. Voor de landen in Midden- en Oosteuropa, waar nog vaak sprake is van bittere armoede, lijkt het perspectief van toetreden gunstiger te zijn dan dat van niet-toetreden. Als volwaardige lidstaten zullen de nieuwe landen beter in staat zijn Europese geldstromen naar zich toe te trekken, en zal de opmars van rechts-populistische stromingen waarschijnlijk afgeremd worden. Uitbreiding heeft uiteindelijk ook positieve gevolgen voor minderheden als homo's en de roma, die in sommige kandidaat-lidstaten stevig gediscrimineerd worden, zelfs in de wet. Hierin is, onder druk van de toetredingscriteria, nu al verbetering gekomen.

David

noten: (1) ceefax 24 juni 2002; (2) Guardian 20 juni 2002 (3) een meer analyserend artikel over dit onderwerp: Uitbreiding EU, wie wordt er beter van? *Dusnieuws* 29; (4) Jean Luc De Haene in "Europa van Morgen", 12 juni 2002; (5) idem; (6) zie: Joost Lagendijk, "uitbreiding mag geen coïtus interruptus worden", website Groenlinks, 12 juni 2002.

foto boven: Succesvol in Polen: Andrzej Lepper, anti-Brussel populist

foto onder: Le Pen op de Franse 1 mei viering: voor de regio's, tegen de EU

EUROPESE CONFERENTIE VAN HET PEOPLES GLOBAL ACTION NETWORK

Komende zomer, anderhalf jaar na de eerste Europese PGA bijeenkomst in Milaan, komt het Peoples' Global Action Network in Leiden bijeen voor de tweede Europese conferentie. Van 31 augustus t/m 4 september 2002 zullen zich in Leiden honderden antikapitalistische activisten verzamelen om ideeën en ervaringen uit te wisselen en te werken aan een betere coördinatie van sociale bewegingen aan de antiautoritaire linker zijde van het politieke spectrum. Geïnteresseerden hebben nog tot 1 augustus de tijd zich in te schrijven voor deelname aan deze voor Nederland unieke bijeenkomst.

DE EUROPESE CONFERENTIE

Het conferentieprogramma wordt geheel bepaald door de deelnemers, die worden uitgenodigd bij te dragen aan de inhoudelijke voorbereiding en vormgeving van de conferentie. De conferentie wordt hoofdzakelijk gecoördineerd door de PGA/Eurodusnie werkgroep die daarbij veel hulp krijgt van PGA sympathisanten uit heel Europa. Inmiddels is er een speciale conferentie webpagina <<http://www.pgaconference.org>> geopend. Op deze webpagina zal ook de nodige informatie over de praktische kant van de conferentie te vinden zijn.

De discussies en workshops tijdens de PGA conferentie worden georganiseerd rond verschillende thematische gebieden zoals: migratie

Enthousiastelingen, sympathisanten van het PGA gedachtegoed, mensen die zichzelf in één van de bovenstaande taken herkennen en het leuk vinden actief een bijdrage te leveren aan het welslagen van de conferentie vragen wij zo spoedig mogelijk contact met ons op te nemen.

BETROKKEN RAKEN BIJ DE PROGRAMMAVOORBEREIDING

Behalve actief meehelpen tijdens de conferentie moedigt de PGA/Eurodusnie werkgroep eigen initiatief en het vormen van nieuwe programma onderdelen aan. In principe is veel mogelijk, paneldiscussies, ronde tafeldiscussies, praktische werkgroepen, lezingen enzovoort. De rol van de

en racisme; autonomie en zelforganisatie; economie; ecologie en natuurbescherming; militariseren en repressie; PGA structuur en Strategieën, Analyse & tactieken. Er is tijdens de vorige Europese PGA - conferentie besloten om het thema 'gender' tijdens de tweede conferentie niet als apart punt te behandelen maar deze te integreren in alle thema's. De conferentiedeelnemers wordt gevraagd om bij de invulling en uitwerking van de thematische gebieden dit in gedachten te houden.

VRIJWILLIGERS GEZOCHT

De conferentie vindt plaats in verschillende locaties verspreid over de stad. Er worden honderden deelnemers verwacht uit zo'n beetje alle Europese landen. De meeste mensen zullen kamperen op een speciaal daarvoor ingericht conferentiecamping. Het coördineren en huisvesten van de conferentie is een complexe aangelegenheid en voor een groot aantal taken is hulp welkom. Hieronder volgt een klein overzicht van de taken waarvoor door de PGA werkgroep hulp wordt gezocht:

- Ervaren voorzitters en notulisten, die in ieder geval engels goed beheersen, en die gedurende de vijf conferentiedagen iedere dag een paar uur beschikbaar zijn.
- Mensen die tezamen de redactie vormen van de dagelijks te verschijnen conferentiekrant.
- Coördinatoren voor de verschillende conferentielocaties.
- Barhulpen in onder meer Vrijplaats Koppenhinksteeg.
- EHBO 'ers.
- Een coördinator voor de kinderopvang.

voorbereidings- emaillijst.
Hier volgt een overzicht van de zeven thematische gebieden en een uitleg hoe je je op deze kunt abonneren.

1) Migratie en racisme

stuur een email aan: pga2002_racism-request@aseed.antenna.nl en schrijf 'subscribe' als het onderwerp

2) Autonomie en zelforganisatie:

stuur een email aan: pga2002_autonom-request@aseed.antenna.nl en schrijf 'subscribe' als het onderwerp

3) Economie

Stuur een email aan: pga2002_economy-request@aseed.antenna.nl en schrijf 'subscribe' als het onderwerp

4) Ecologie en natuurbescherming

stuur een email aan: pga2002_eco-request@aseed.antenna.nl en schrijf 'subscribe' als het onderwerp

5) Militariseren en repressie

stuur een email aan: pga2002_militarisation-request@aseed.antenna.nl en schrijf 'subscribe' als onderwerp

6) PGA structuur

stuur een email aan: pga2002_process-request@aseed.antenna.nl en schrijf 'subscribe' als onderwerp

7) strategie, tactiek en analyses

stuur een email aan: pga2002_strategy-request@aseed.antenna.nl and write 'subscribe' als onderwerp

Zoals is voorgesteld tijdens de eerste Europese PGA conferentie vragen wij de voorbereiders van het conferentieprogramma zich te buigen over het gender-aspect van het door hun voorbereide thema. Mogelijk vindt er daarnaast ook nog een aparte gender-werkgroep plaats.

Gezien het internationale karakter van de conferentie zijn we helaas genoodzaakt veelvuldig gebruik te maken van emailvoorzieningen. Helaas, want we beseffen dat lang niet iedereen er toegang tot heeft.

De emaillijsten zijn voor coördinatie en voorbereiding van de per thema gegroepeerde programmaonderdelen. Discussiebijdragen en overige artikelen kunnen worden gepost op het daar speciaal voor gecreëerde internet forum. Het forum is te vinden op de conferentie webstek.

EERSTE INITIATIEVEN TOT WERKGROEPEN

Hoe dichterbij de conferentie komen hoe meer initiatieven er ontstaan voor te organiseren programmaonderdelen. Het gaat hier onder meer om lezingen, theoretische en praktische werkgroepen, panel discussies en presentaties. Dat is mooi want het is immers de bedoeling dat het conferentie programma vanuit de deelnemende groepen zelf wordt ingevuld. Wat betreft conferentieprogramma voor overdag waren op 3 juli 2002 bij de werkgroep inmiddels de volgende initiatieven bekend. Achter het onderwerp van het initiatief vind je de thematische gebied waarbij het is ingedeeld.

Presentatie van het 'Global Archive Project' (thema: geen), FTAA & solidariteit met Latijns America (Thema Militariseren en repressie); Repressie in de EU; Voorstellen voor een Europese PGA structuur (thema: PGA Structuur); Sociale Consulta (Strategie en tactiek); Internationale bijeenkomst van Weggeefwinkels (thema: Autonomie en Zelforganisatie); Sociaal centra/ Vrijplaatsen (thema: Autonomie en

zelforganisatie); Alternatieve economische modellen (thema: economie; Werkgroep onafhankelijke media (thema: Autonomie en zelforganisatie); Commercialisering van het onderwijs (thema: economie); presentatie acties tegen World Economic Forum (thema: economie); presentatie acties tegen NAVO bijeenkomst in Praag (Thema Militarisering en repressie); werkgroep over invloed van multinationals op politieke besluitvorming (thema: ecologie) en een presentatie van de campagne 'Stop HuntingdonAnimal Cruelty'.

AANMELDING

Deelnemers aan de conferentie moeten zich uiterlijk 1 augustus hebben aangemeld. Het aanmeldingsformulier staat als formulier op de conferentie webpagina maar het is natuurlijk ook mogelijk een aanmeldingsformulier op te vragen via papieren post of telefoon. Je krijgt dan binnen een week bericht.

CULTUREEL PROGRAMMA

De conferentieorganisatie is op zoek naar mensen die op enigerlei wijze het culturele programma tijdens de conferentie kunnen verrijken. Er is met name 's avonds ruimte voor onder meer muzikanten, dichters en theater. Ook is er ruimte voor exposities. Creatievelingen kunnen een mailtje sturen dredwin@dds.nl, ook hier geldt dat de deadline 1 augustus is.

FINANCIËN

Er hebben zich inmiddels enkele vertegenwoordigers van oost Europese organisaties bij ons gemeld die zelf niet over voldoende financiële middelen beschikken om naar de PGA conferentie te komen maar dit wel graag zouden doen. De conferentieorganisatie beschikt ook niet over financiële middelen om reis en verblijfskosten voor deelnemers te betalen. Wij vragen daarom hierbij uitdrukkelijk aan groepen en individuen om zich bij ons te melden indien zij de mogelijkheid en bereidheid hebben collega organisaties financieel te sponsoren.

PUBLICITEIT/PROMOTIE

De 2e Europese PGA conferentie is een low-budget productie. Het is daarom dat wij aan alle PGA-sympathisanten vragen om de oproep te helpen verspreiden onder alle grassroots activisten, antikapitalistische bewegingen, groepen en collectieven bij hun in de regio/land. Om dit te vergemakkelijken staat op de conferentie webstek het nodige promotiemateriaal zoals banners/logo's voor op websites, artikels en pamfletten.

Tijdens het Noborder kamp in Strassbourg (zie elders in Dinsnieuws) vindt een aantal aan PGA-activisten gerelateerde ontmoetingen plaats rond onder meer het thema globalisering en migratie. Sommige initiatiefgroepen voor PGA conferentie onderdelen zullen tijdens het Noborder kamp bij elkaar komen. Dit zal worden bekend gemaakt via de thematische lijsten.

RADIO

Tijdens de PGA conferentie zal er een vrije radio in de lucht zijn op 97.4 FM, het heet PGA radio maar staat onafhankelijk van PGA en de conferentieorganisatie. De studio wordt ingericht in een ruimte in Vrijplaats Boerhaaveaan. In de programma's zal commentaar worden geleverd op en verslag worden gedaan van de PGA werkgroepen, er worden discussies en interviews met deelnemers georganiseerd en er wordt ingegaan op de achtergrond van de behandelde thema's. Verder zal de Earth Summit in Johannesburg in de gaten worden gehouden.

Er wordt in ieder geval uitgezonden van zaterdag 31 augustus tot en met woensdag 4 september; 18:00 - 24:00, maar wellicht wordt eerder begonnen met uitzenden. Het signaal zal in de ether worden uitgezonden op 97.4 FM, te

VIDEOACTIVISME IN DE BLAUWE AANSLAG

Engels ondertiteld 35 min. Gemaakt door trojanTV, Onderdeel Organic Chaos Network

*** ZAND IN DE MACHINE ***

Een documentaire over de activisten tegen neoliberale mondialisering. Zand in de machine is een video over dat wat zich de afgelopen twee jaar afgespeeld heeft op het gebied van verzet tegen economische mondialisering. In zo'n veertig minuten trekken beelden en geluiden uit onder andere Keulen (G8/EU-top 1999), Praag (IMF/Wereldbank 2000), Genua (G8, 2001 en Brussel (EU-top, 2001) voorbij, afgewisseld met interviews over wat nu precies het probleem is en welke oplossingen er zijn. Het zwaartepunt ligt niet bij uitweidingen over de economische problematiek, maar zijn al een aantal andere documentaires over, maar over wat de demonstranten, onderzoekers en activisten beweegt. Daarbij hebben we ook geprobeerd iets van de sfeer tijdens de acties en demonstraties weer te geven. De filmmakers geven in een voice-over ook nog hun eigen commentaar op de taferelen die ze filmen. *Nederlands 40 min. Gemaakt door onafhankelijke documentaire makers ism. XminY*

Woensdag 31 juli, 20.30 uur.

*** PLEZIER ZONDER DIER ***

Deze video werpt een blik achter de schermen van het circus. Voor mensen een leuk avondje uit, maar voor circUSDieren levenslange opsluiting en 80% van hun leven op reis, op naar de volgende stad om de meest belachelijke kunsten te vertonen. Al deze kunsten hebben niets te maken met de harmonie tussen mens en dier. Maak kennis met: 'het breken van het dier', olifantslussen, prikstokken, en de zweep als symbool. Circussen met dieren moeten verleden tijd zijn. Oorspronkelijke titel: 'Zirkus Kein Spass fur Tiere' Nederlands ondertiteld, 27 min. Deze video is door Organic Chaos Network vertaald vanuit het Duits. De makers, waarvoor veel respect, van deze uit Oostenrijk afkomstige video zijn onbekend.

Inkom: vrijwillige bijdrage

Adres Cinema: De Blauwe Aanslag, Buitenvorm 216, 070 - 3884636

Organic Chaos Network zal vanaf 17 juli iedere woensdag inspirerende videos vertonen in de Cinema van de Blauwe Aanslag. Het zal hierbij gaan om politieke, niet echt onafhankelijke, zeker niet objectieve videos. Veelal gemaakt door sterk geëngageerde videoactivisten van over de hele wereld. Het motto zal altijd zijn *Informeren, Motiveren, Activeren!*

Woensdag 17 juli, 20.30 uur.

Deze week vindt in Straatsburg een Grenskamp plaats. Honderden mensen die ageren tegen fascisme en sociale uitsluiting komen bijeen en smeden nieuwe plannen tegen rechtse regeringen. Ga je daar niet heen, ga dan in ieder geval deze video zien:

*** DEPORTATION ALLIANCE #1 ***

De deportation-class campagne richt zich tegen luchtvaartmaatschappijen die geld verdienen aan de uitzetmachine. Door middel van acties die erop gericht zijn het imago van dergelijke bedrijven te vervuilen proberen verschillende actiegroepen het thema migratie weer een issue te maken binnen de samenleving en de vliegtuigmaatschappijen. De video brengt verschillende acties tegen KLM en Lufthansa in beeld. Touren met de deportatie bussen, bezetting van een dak bij het deportatiecentrum bij het vliegveld van Frankfurt en meer. *Duits 30 min.*

Woensdag 24 juli, 20.30 uur.

Vanavond maar liefst twee vertoningen!

*** EUROPE UNDER ATTACK - CRITICS AND ALTERNATIVES ***

Na het uiteenvallen van het zogenaamde Oostblok wordt de neo liberale vrije markt economie steeds sterker als het enig werkende model gepresenteerd. De belofte is dat economische globalisering overal ter wereld welvaart zal brengen. Maar niet iedereen gelooft dit. Tegen een achtergrond van beelden van grote demonstraties tijdens EU toppen worden verschillende aspecten van de EU bekritiseerd: Het verdrag van Schengen, militarisme, de arbeidsmarktpolitiek, etc. Beginpunten worden neergezet voor een discussie over alternatieve samenlevingsvormen die niet op uitbuiting en uitsluiting gebaseerd zijn.

ontvangen in Leiden en omgeving. Er is ook een internetstream.

De radio wordt georganiseerd door mensen van de vrije radio Koekoer Reedio in Leiden, internetwerkplaats ASCL uit Amsterdam, en andere vrije radiomakers uit Nederland. De voertaal is Engels en waar mogelijk in andere talen. Binnenkort wordt bekend hoe mensen met de radio in contact kunnen komen. Het voorlopige emailadres is koekoeroe@squat.net.

De conferentieorganisatie onderzoekt momenteel ook nog de mogelijkheid een deel van het vertaalwerk (er zullen tijdens de conferentie verschillende voertalen zijn) te doen via FM radio. Ook daarom raden wij iedere deelnemer aan een klein radiotoestel met hoofdtelefoon mee te nemen.

Meer informatie bij PGA-werkgroep/eurodusnie postbus 2228 2301 CE Leiden

Telefoon/Fax: +31 (0)71 5173019,

PGA conferentie website: <http://www.pgaconference.org>

Voor meer informatie over het wereldwijde PGA netwerk: <http://www.agp.org>

De uitgangspunten van het PGA netwerk zijn:

1. Een duidelijke afwijzing van het kapitalisme, imperialisme, feodalisme; alle vrijhandelsverdragen, instituties en overheden die een destructieve globalisering promoten.
2. We wijzen alle vormen van onderdrukking en discriminatie af, met daarbij inbegrepen patriarchaat, racisme, en alle soorten van religieuze fundamentalisme.
3. Een confronterende houding, want wij denken niet dat lobbyen veel kan veranderen aan de • ondemocratische instituten waarbinnen transnationaal kapitaal de werkelijke beleidsmaker is.
4. Een oproep tot directe actie en burgerlijke ongehoorzaamheid, steun aan sociale bewegingen, het aanmoedigen van actievormen die een maximum aan respect tonen voor het leven van onderdrukke mensen en het creëren van lokale alternatieven voor de kapitalistische globalisering.
- 5 Een organisatorische filosofie die haar basis heeft in decentralisatie en autonomie.

DUSNIÉVWS

POLITIEKE AGENDA JULI-AUGUSTUS

Do 11 jul

Herdenking van de val van Srebrenica. Inleidng, 10 minuten lopen. Last Post, stilte, inleidng, enz. Plein, Den Haag. (elk jaar op deze datum en deze plek). Info: Werkgroep Nederland-Srebrenica, 033-4753001.

Vr 12 - zo 14 jul

Geweldloze anti-militaristische acties tijdens de Nationale Vlootdagen van de kon. marine (dit jaar in het teken van 400 jaar VOC). In de marinehaven van Den Helder. Zat. 13 jul om 12:00 actie bij de hoofdpoort. Info: Onkruit Vergaat Niet! 06-23555247. onkruit@yahoo.com. Http://www.antenna.nl/nvda/onkruit

Vr 12 - zo 14 jul

Herdenking vierhonderd jaar VOC tijdens vlootdagen Den Helder. Info: Onkruit@yahoo.com.

Za 13 jul 13:00-14:00

Wake van Vrouwen in 't Zwart: 'Israel stop de bezetting van Gaza en de West Oever. Ontruim de nederzettingen.' Grote Markt, Groningen. Mannen in 't zwart ook welkom.

Info: janny.beekman@wanadoo.nl (Janny Beekman)

Za 13 - zo 14 jul

Twee dagen reggae muziek, poezie, op diverse binnen- en buitenpodia. Ruigoord. E12, 50,-. Alleen entree via voorverkoop.

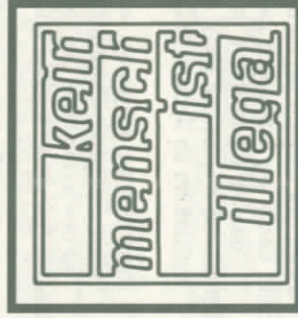
Info: http://www.ruigoord.nl/

Zo 14 - vr 19 jul

Antimilitaristische wandelweek 'Is Het Hier Oorlog?'. Overnachten op Landgoed de Barendonk (camping), Millseweg 17, Beers (bij Cuyck). Kosten nog onbekend. Org: Is Het Hier Oorlog?. Info: 038-4653319, a.ja@planet.nl

Vr 19 jul - wo 28 aug

"No Border, No Nation", Europees grenskamp; uitwisseling informatie en demonstratie tegen het repressieve klimaat. Strasbourg. Info: Http://noborder.org.

Za 20 jul 15:00

Didgeridoo gathering. Charlie McMahon, Ganga Giri E 40,-. Ruigoord. Kaartverkoop: Australian and Aborigine Art Store.

camp. Peaton Glen Wood, near Coulpourt in Scotland. Org: Trident Ploughshares.

Info: 00 44 1259 753815/ davidmc@enterprise.net.

Zo 4 - ma 19 aug

Internationaal Actiekamp Trident Ploughshares; directe demilitariseringsacties en campagne workshops. Peaton Glen Wood bij Colport in Schotland. Op kernwapenbases Faslane en Coulpourt. Org: Trident Ploughshares. tp2000@gn.apc.org Info: Http://tridentploughshares.org.

Di 6 aug - ma 14 okt

Voettocht van Los Alamos (New Mexico/VS) naar de Nuclear Test Site in Nevada: Family Spirit Walk 2002.

Onderweg herdenking atoombomben op Hiroshima en Nagasaki. Org: For Mother Earth-Network. Info: 0032-3-457-01-92, e-makil: marieke@motherearth.org Http://www.motherearth.org

Vr 16 aug

Art. 140 Krakers Voetbaltoernooi. Delft. Info en opgeven teams: luqqq@dds.nl

Za 17 aug

'Artikel-140' Voetbaltoernooi: ludiek gebeuren met teams uit kraak-, anti-nucleaire en actiecircuits uit heel Nederland. Delft. Nieuwe teams kunnen zich nog aanmelden! Org: Bewoners Nieuwelaan, Delft. Info: mail: luqqq@dds.nl

Ma 19 - vr 23 aug

World Summit on Sustainable Development (Rio + 10, voorbe. week). Johannesburg. Org: Campaign, Johannesburg 2017, South Africa. Info: +27-11-4035315, email stopwar@sn.apc.org.

Di 20 aug

Herdenking moord Kerwin Duinmijer. Amsterdam, de Dam en het Vondelpark.

Do 22 - zo 25 aug

Landjuweelfestival; in en rond Ruigoord. Vrije creatieve benevelde geesten uit de hele wereld scheppen uit het niets een tijdelijke autonome zone.

Ma 26 aug - wo 4 sep

Rio +10: Wereld-topconferentie over milieu en duurzame ontwikkeling: evaluatie van de afspraken van Rio (1992). Johannesburg/Zuid-Afrika. Info: Http://www.johannesburgsummit.org of http://www.aseed.net.

Do 29 aug - zo 1 sep

Zomermeeting voor activisten; praktische, inhoudelijke en gezellige uitwisseling tussen Belgische activisten. Domein 'De Berenklaauw' Bieststraat 100 3020 Herent. maaltijden: e 7,-. Zelf tent meebrengen; kinderopvang. Org: Actiegroep Wildgroei, RAAF en Moeder Aarde. Info: Katrien Depuydt, 09-234.03.59. wildgroei55@hotmail.com Website: http://wildgroei.be.

Zo 4 - ma 19 aug

DUBBEL> International disarmament

Za 31 aug

Global day of action against a corporate UN. Stop big corporations and their lobby groups from influencing the World Summit in Johannesburg. Org: A SEED Info: 020-668-2236 http://www.aseed.net/un-corporated/uncorp-frameset.htm

Za 31 aug - wo 4 sep

correctie: Europese conferentie van het PGA Network (=Peoples Global Action). In div. culturele centra in Leiden. Info: EuroDusnie, Leiden. E-mail: infogaconferentie@eurodusnie.nl. Http://www.pgaconferentie.nl

CROSSOVER-ZOMERKAMP

Cottbus, Duitsland 3 tot 11 augustus 2002

... directe actie, performances, discussies, theoretische werkgroepen, groenten snijden, dansen, muziek, opkuisen en nog veel meer dingen. Dit jaar vindt in Cottbus (Duitsland) het Crossover-zomerkamp plaats. Centraal in dit zomerkamp staat de gedachte dat alle machts- en dominantieverhoudingen onderling verbonden zijn en dat in de strijd ertegen het noodzakelijk is nieuwe allianties en nieuwe vormen van strijd te vinden. Het crossover kamp streeft ernaar te breken met dominantie van de blanke, heteroseksistische cultuur binnen radicaal links. Door te bouwen aan internationale profeministische allianties willen we de dominante normen subverteren en netwerken van verzet opbouwen en versterken.

Enkele onderwerpen die deel uit maken van het programma zijn:

Racisme; seksisme, genderkiller, homoseksualiteit, transgender maar ook gendergerichte programma over werk, migratie, antisemitisme, anti-kapitalisme & globalisering, internationalisme & solidariteit. Ook wordt er in Cottbus gesproken over feministische bewegingen, macht, dominantie, geweld en wetgeving, pornografie, lichaamsnormen en lichaamspolitiek, reproductieve technologie en bevolkingspolitiek. Cottbus ligt dicht bij de Poolse grens. Het kamp zal goed bereikbaar zijn voor mindervaliden. Vertaling en kinderopvang zijn aanwezig net als goed veganistisch en vegetarisch eten. De organisatie van het kamp vraagt de deelnemers wel een handje te helpen. De deelnamekosten per dag bedraagt: 2 • (supervoordelig tarief), 5 • (solidariteitstarief) per dag of 15 • (supervoordelig tarief) tot 35 • (solidariteitstarief) voor het hele kamp. Mocht zelfs dit te duur zijn voor je kun je contact opnemen met de organisatie.

summercamp

c/o ab-laden,

Adalbertstr. 6

10999 Berlin, Duitsland

tel: +49-1212-533672053

e-mail: summercamp@squat.net

website: www.summercamp.squat.net

HTTP://WWW.SOCIAMEDIA.NL/AGENDA/